

Πρεσβύτερος
ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ Δ. ΤΑΤΣΗ.

Ἅγιος Νεομάρτυς Ἰωάννης
ὁ ἐκ Κορίνθου

Επιμέλεια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

Ο ΑΓΙΟΣ ΝΕΟΜΑΡΤΥΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο ΕΚ ΚΟΝΙΤΣΗΣ

Επιμέλεια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ
ΑΝΩΤΑΤΗ ΣΧΟΛΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ
ΚΑΜΑΤΟΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

Πρεσβυτέρου
ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΔΗΜ. ΤΑΤΣΗ

Ο ΑΓΙΟΣ ΝΕΟΜΑΡΤΥΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
Ο ΕΚ ΚΟΝΙΤΣΗΣ

ΑΘΗΝΑ 1979

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΚΟΝΙΤΣΑΣ

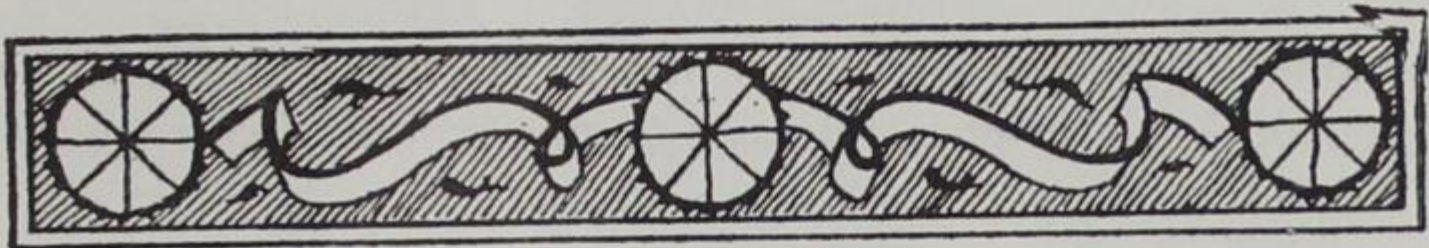
ΑΡ. ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ *Αγρ 28905*

ΗΜΕΡ. ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ *8/2/1993*

ΤΑΞΙΝ. ΑΡΙΘΜ. *281.9 ΤΑΤ*

Κωδ εγ 7073

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

Π Ρ Ο Λ Ο Γ Ο Σ

Ἡ ἀκριτική Κόνιτσα σεμνύνεται γιά τόν ἔνδοξο γόνο της Ἰωάννη, πού μαρτύρησε γιά τήν πίστη του στό Χριστό στό Ἄγρινιο τό ἔτος 1814. Τό 1975 εἶχαμε πολυγραφήσει τό «Βίο τοῦ νεομάρτυρος Ἰωάννου τοῦ ἐκ Κονίτσης», μέ σκοπό νά κάνουμε γνωστό τόν "Ἄγιο σ' ἓνα στενό κύκλο ἀνθρώπων. Ἦτανε μιὰ προσπάθεια, καί μάλιστα ἡ πρώτη, πού στή συνέχεια ἐκδόθηκε ἀπό τόν «Ὁρθόδοξο Τύπο» στή σειρά «Βίοι Ἁγίων» (ἀριθ. 128).

Τώρα προβαίνουμε στή νέα αὐτή ἐκδόση (πού εἶναι πιό ἐπιμελημένη ἀπ' τήν προηγούμενη) γιά δύο κυρίως λόγους:

Πρῶτον, γιὰτί στίς 23 Σεπτεμβρίου 1978, μετά ἀπό ἐνέργειες τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Δρυινοπόλεως, Πρωγονιανῆς καί Κονίτσης κ. Σεβαστιανοῦ, μεταφέρθηκε στή γενέτειρα τοῦ Ἁγίου, στήν Κόνιτσα, τμήμα τοῦ ἱεροῦ του λειψάνου, γεγονός πού ἀναζωπύρησε καί τήν τιμή, ἀλλά καί τό ἐνδιαφέρον γιά τό πρόσωπο τοῦ νεομάρτυρος Ἰωάννου στήν ἀκριτική μας περιοχή.

Καί δεύτερον, γιὰτί ἐκπληρώνουμε ἔτσι ἓνα χρέος πρὸς τόν συμπατριώτη μας "Ἄγιο, πού ἀσφαλῶς δέν παύει νά πρεσβεύη στόν ἅγιο Θεό καί γιά τήν ἰδιαίτερα του πατρίδα, ἀλλά καί γιά ὅλο τό πολύπαθο ἔθνος μας.

Ἐλπίζουμε νά μάς συγχωρήσῃ ὁ φίλος ἀναγνώστης τίς ἀτέλειες πού ὅπωςδήποτε ἔχει ἡ μικρή μας προσπάθεια. Ἀπό τίς σελίδες πού ἀκολουθοῦν μόνο ψυχική ὠφέλεια

μπορεῖ νὰ ἀποκομίση καὶ ὄχι σοφία. Ὁ Ἅγιος ὁμιλεῖ μὲ τὸ μαρτύριό του στὴν καρδιὰ τοῦ ἀναγνώστη καὶ ὄχι στὸ μυαλό του.

Εὐχαριστοῦμε θερμὰ ἐκείνους ποὺ βοήθησαν γιὰ τὴν ἀρτιότερη ἐμφάνιση τοῦ παρόντος μικροῦ βιβλίου.

Χριστούγεννα 1978

Πρεσβ. Διονύσιος Δημ. Τάσης

δημόσια Κεντρικὴ Βιβλιοθήκη Κόνιτσα

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟΝ

Ἦχος α'. Τῆς ἐρήμου πολίτης.

Τῆς Κονίτου τὸν γόνον Βραχωρίου τὸ καύχημα
καὶ Χριστοῦ ὀπλίτην τὸν νέον Ἰωάννην τιμήσωμεν·
ἐκ ρίζης γὰρ δυσώδους προελθὼν, ἐνήθλησε λαμπρῶς
ὑπὲρ Χριστοῦ, καὶ κινδύνων ἐξαιτεῖται ἀπαλλαγὴν,
τοῖς πρὸς αὐτὸν κραυγάζουσι· δόξα τῷ δεδωκότι σοι
ἰσχύν, δόξα τῷ σὲ στεφανώσαντι, δόξα τῷ χορηγοῦντι
διὰ σοῦ, ἡμῖν παθῶν ἐκλύτρωσιν.

Επιμέλεια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσα

ΒΙΟΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΝΕΟΜΑΡΤΥΡΟΣ ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΕΚ ΚΟΝΙΤΣΗΣ

«Ρίζης δυσώδους ἐκφυεῖς, Ἰωάννη,
Ἀθλήσεως ἤνεγκας καρπούς ἡδίστους».

1. «ΕΚ ΔΥΣΩΔΟΥΣ ΡΙΖΗΣ»

Ὁ νεομάρτυς Ἰωάννης γεννήθηκε στήν Κόνιτσα (1) τῆς Ἡπείρου ἀπό γονεῖς μωαμεθανούς, «ἐκ δυσώδους ρίζης», τὸ β' ἡμισυ τοῦ 18ου αἰῶνος.

Ὁ πατέρας του ἦτανε δερβίσης (μοναχὸς στοὺς μουσουλμάνους) καὶ κατεῖχε τὸ ἀξίωμα τοῦ σέχη (ἀρχηγὸς πατριᾶς, ἡγούμενος δερβισικοῦ τεκέ). Οἱ μωαμεθανοὶ τῆς Κονίτσης, ἐπειδὴ ἦτανε ἀξιωματοῦχος τῆς θρησκείας τους, τὸν ἐκτιμοῦσανε πολὺ.

Ὁ Ἰωάννης μέχρι τὰ 20 χρόνια του ἔζησε κοντὰ στοὺς γονεῖς του χωρὶς ν' ἀπομακρυνθῆ ἀπὸ τὴ γενέτειρά του Κόνιτσα. Ἐπειτα ἀνεχώρησε γιὰ τὰ Ἰωάννινα ὅπου παρέμεινε γιὰ ἓνα χρονικὸ διάστημα. Οἱ ὁμόθρησκοὶ του τὸν ἀγαποῦσανε ἰδιαίτερα γιὰτὶ ἦτανε γιὸς τοῦ Ξακουστοῦ σέχη τῆς Κονίτσης. Στὰ Ἰωάννινα κατετάγη καὶ αὐτὸς στὸ τάγμα τῶν δερβίσηδων κατόπιν προτροπῆς καὶ ἐπιθυμίας τοῦ πατέρα του.

Ἀργότερα τὸν συναντοῦμε στὸ Βραχώρι (σημ. Ἀγρίνιο), ὅπου παραμένει σὲ ἓνα «αὐθεντικὸν οἶκημα, τὸ λεγόμενον Μουσελίμ σεράϊ». Ὅλη τὴν περιοχὴ τοῦ Ἀγρινίου ἐξουσίαζε τότε ὁ Χαζναζάρ Ἰσουφάραβος, ὁ ὁποῖος ὑποδέχεται μὲ χαρὰ καὶ προθυμία τὸν Ἰωάννη. Τὸν ὠνόμασε δὲ καὶ δερβίση δικό του.

2. Η ΚΑΛΗ ΑΛΛΟΙΩΣΗ

Κατὰ τὸ χρονικὸ διάστημα ποῦ παρέμεινε κοντὰ στὸν Ἰσουφάραβο ὁ Ἰωάννης, ἐκτελοῦσε μὲ εὐσυνειδησία καὶ ὑπακοή τὶς διάφορες ὑπηρεσίες ποῦ τοῦ εἶχε ἀναθέσει. Δὲν εὔρισκε ὅμως ἀνάπαυση στὴν ψυχὴ του. Ζητοῦσε λιμάνι. Ζητοῦσε πνευματικὴ τροφή. Δὲν τὸν εὐχαριστοῦσαν τὰ μάταια τοῦ κόσμου καὶ οἱ τιμὲς καὶ δόξες τῶν ἐφήμερων ἀρχόντων. Ὁ συναξαριστὴς σημειώνει πὼς ὁ Ἰωάννης εἶχε «τὸ χριστιανικὸν πολίτευμα ἔμφυτον, χρώμενος πολλάκις τὰ νηστήσιμα βρώματα (φαγητά) τῶν χριστιανῶν, καὶ ἀγαπῶν τὴν καθ' ἡμᾶς πολιτείαν». Ἦτανε διαλεγμένος ἀπὸ τὸ Θεὸ νὰ γίνῃ ἐκλεκτὸς Του.

Στὴν καρδιὰ τοῦ Ἰωάννου ὅμως ὑπῆρχε καὶ ὁ φόβος τῶν μωαμεθανῶν. Μήπως ἀντιληφθοῦν τὰ ἐσωτερικὰ του φρόνημα καὶ τὸν τιμωρήσουν. Γιατὶ μιὰ τέτοια ἀλλαγή συνεπαγόταν μαρτυρικὸ θάνατο. Ὁ φόβος τὸν βασάνιζε πολὺ. Ἡ ψυχὴ του δὲν εἶχε θωρακιστεῖ μὲ τὴν πίστη γιὰ νὰ μπορῇ νὰ ἀποκρούῃ τοὺς ποικίλους ἐχθρούς.

3. ΑΠΑΡΝΕΙΤΑΙ ΤΟ ΜΩΑΜΕΘΑΝΙΣΜΟ

Ζώντας αὐτὸ τὸ φόβο δὲν μποροῦσε νὰ ἡσυχάσῃ. Γι' αὐτὸ ἐσκαθάρισε τὰ πράγματα. Ἀπεφάσισε νὰ ἐλευθερωθῇ ἀπὸ τὶς μωαμεθανικὲς ἀλυσίδες. Ἡ εὐκαιρία δόθηκε. Ὁ Ἰσουφάραβος μετετέθη στὰ Ἰωάννινα καὶ στὴ θέση του ἦλθε ὁ μπέης Σουλεϊμάν. Ὁ Ἰωάννης στὴν ἀρχὴ βρέθηκε σὲ δίλημμα. Τί νὰ κάνῃ; Ποιὸν νὰ ἀκολουθήσῃ; Τὸν Ἰσουφάραβο στὰ Ἰωάννινα, ἢ τὸν Σουλεϊμάν; Ἡ πάλη στὴν ψυχὴ του κορυφώθηκε, γιατί ἔπρεπε νὰ ἀκολουθήσῃ κάποιον ἄλλον. Τὸ Ἅγιο Πνεῦμα τὸν φωτίζει καὶ ἀποφασίζει ἄφοβα: νὰ ἀκολουθήσῃ τὸν Χριστὸ καὶ νὰ ἀπαρνηθῇ τοὺς μπέηδες καὶ τὶς δόξες τους. Ἡ ἀγάπη τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ διέλυσε κάθε δισταγμὸ καὶ δειλία. Ἀπαρνήθηκε τὸν Μωάμεθ καὶ τὴν πομπή του. Ἐκοψε τὶς «δυσώδεις» ρίζες

του. Φυτεύτηκε όλόψυχα στό εύφορο χωράφι τής Όρθο-δοξίας καί καρποφόρησε τόν άνυπολόγιστο καρπό του δια τόν Χριστόν μαρτυρίου.

4. ΒΑΠΤΙΖΕΤΑΙ ΣΤΗΝ ΙΘΑΚΗ

Ό Ιωάννης παρέμεινε στήν Αίτωλία «περιφερόμενος χριστιανικοίς ίματίοις», άφου άπεκδύθηκε τό δερβίσικο κιουλάφι (σκουφι) καί τά λευκοπράσινα ένδύματα πού του θύμιζαν τήν πρό Χριστού ζωή του. Ζούσε σά χριστιανός δείχνοντας ιδιαίτερη έπιμέλεια στήν τήρηση τών ευαγγελικων έντολων καί ποθώντας νά δεχθῆ τό "Άγιο Βάπτισμα.

Οί χριστιανοί τής περιοχῆς αισθάνονται χαρά γιά τήν καλή αλλοίωση του Ιωάννου. Οί τερσίς όμως διστάζουν νά τόν βαπτίσουν, γιατί φοβούνται μήπως μαθευτῆ καί ἔχουν διωγμούς από τούς άγαρηνούς. Βλέπουν τόν ιερό πόθο του, άναγνωρίζουν τήν αξία του, αλλά δέν προβαίνουν σέ καμμιά ένέργεια.

Ό Θεός όμως πού «θέλει πάντας σωθῆναι καί εις επίγνωσιν αληθείας έλθειν» (Α΄ Τιμ. β΄ 4) ἔδωσε τή λύση, πού καί τόν πόθο του Ιωάννου θα ίκανοποιούσε καί τούς χριστιανούς θα προφύλαγε από τήν όργή τών βαρβάρων κατακτητών. Τότε τά Έπτάνησα ήτανε κάτω από τήν κυριαρχία τών Ένετων. Οί όρθόδοξοι χριστιανοί, παρά τίς πιέσεις τής λατινικῆς προπαγάνδας, είχανε κάποια σχετική έλευθερία κινήσεων εκεί. Δέν έδιώκοντο τόσο όσο στις τουρκοκρατούμενες περιοχές. Έτσι, χωρίς χρονοτριβή, ό προσήλυτος Ιωάννης μετέβη στήν Ιθάκη όπου βαπτίσθηκε καί πήρε τό χριστιανικό όνομα. Τό τούρκικο όνομά του πιθανόν ήτανε Σεϊτης ή Χασάν. Προηγουμένως κατηχήθηκε από πνευματικό πατέρα, έμαθε βαθύτερα τό θείο λόγο καί τά τής όρθοδόξου λατρείας.

5. ΖΩΗ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ

Μετά από τή βάπτισή του επέστρεψε και ἐγκατεστάθηκε στο Ξηρόμερο. Στο χωριό Μαχαλᾶς ἔγινε ὑπηρέτης τοῦ τοπικοῦ ἄρχοντα Πάνου Γαλάνη. Κατόπι παντρεύτηκε καὶ ἔφυγε ἀπὸ τὸ Γαλάνη, μᾶλλον γιὰ περισσότερη ἀσφάλεια καὶ προφύλαξη.

Γιὰ νὰ μπορῆ νὰ ζήση ἀσκοῦσε τὸ «δραγατικὸν ἐπάγγελμα» (ἀγροφύλακας) προσέχοντας πάντοτε νὰ μὴ γίνῃ ἀντιληπτός ἀπὸ τοὺς Τούρκους. Ἐφωσιωμένος στήν ὑπηρεσία του σπάνια ἐμφανιζόταν στὰ κέντρα τοῦ χωριοῦ καὶ ἀπέφευγε τίς συνάφειες μὲ τοὺς χωριανούς. Τὸν εὐχαριστοῦσε πολὺ νὰ βρίσκεται στήν ἐξοχή. Γιὰ καλύτερη αὐτοσυγκέντρωση πήγαινε σὲ μιὰ σπηλιά, ἀνατολικά τοῦ χωριοῦ, «ὅπου καὶ μέχρι σήμερον θεωρεῖται τόπος ἱερός ἀπὸ τοὺς χριστιανούς» (2).

6. ΟΙ ΠΕΙΡΑΣΜΟΙ

Τὸ ἔτος 1813 ὁ πατέρας τοῦ Ἰωάννου πληροφορήθηκε τή στροφή του στὸ χριστιανισμό. Ἐγινε ἔξω φρενῶν. «Θρηνήσας ἐπὶ τούτῳ ἀπαρηγόρητα», ἔστειλε δερβίσηδες ἀπὸ τὸ τάγμα του γιὰ νὰ τὸν συναντήσουν καὶ γιὰ νὰ φροντίσουν μὲ κάθε τρόπο καὶ μέσο νὰ γυρίσῃ πίσω στή θρησκεία τους.

Οἱ ἀπεσταλμένοι ἔφθασαν στήν οἰκία τοῦ Ἰωάννου καὶ προσπάθησαν μὲ γλυκόλογα καὶ ὑποσχέσεις νὰ τὸν ξαναφέρουν στὸ μωαμεθανισμό. Ἐκεῖνος, μόλις κατάλαβε τὸ σκοπὸ τους δὲν ἔδειξε καμμιά προθυμία, ἀλλὰ ἀπέστρεψε τὸ πρόσωπό του καὶ ἀρνήθηκε νὰ καθίσῃ μαζί τους. Οἱ δερβίσηδες ἔφυγαν ἐξοργισμένοι χωρὶς νὰ πετύχουν τίποτε.

Ἔτσι ὁ πρῶτος κλύδωνας πέρασε. Ὁ Ἰωάννης ὄχι μόνο ἔμεινε ἀκλόνητος, ἀλλὰ μᾶλλον σταθεροποιήθηκε περισσότερο στή χριστιανικὴ πίστη.

Ἄλλα ὁ μισόκαλος διάβολος ἐφρύαξε. Ἄρχισε δυναμική ἐκστρατεία κατὰ τοῦ ἀκάκου Ἰωάννου. Παρακινεῖ κάποιον ἀγαρηνὸ τοῦ χωριοῦ γιὰ νὰ τὸν καταγγεῖλη στὸ μουσελίμη (βαθμὸς στὴν διοικητικὴ ὑπαλληλικὴ ἱεραρχία τῆς παλιᾶς Τουρκίας) τοῦ Ἀγρινίου, ὅτι ἀπὸ μωαμεθανὸς ἔγινε χριστιανός, παρ' ὅλο πὺ εἶναι γιὸς τοῦ ὀνομαστοῦ Κονιτσιώτη σέχη. Ὁ ἀγαρηνὸς πῆγε στὸ μουσελίμη καὶ μὲ «ἄπειρα ἐναύσματα» τὸν ἐξόργισε πάρα πολὺ. Ταραγμένος ἐκεῖνος ἀπὸ ὅσα ἔμαθε, ἄρχισε νὰ ἀνησυχῆ καὶ προσκάλεσε τὸν κατῆ (ιεροδικαστῆ) καὶ τὸν μουφτῆ (μωαμεθανὸ θεολόγο πὺ ἐρμηνεύει τὸ θρησκευτικὸ μουσουλμανικὸ δίκαιο καὶ ἐκδίδει ἐπίσημες γνωμοδοτήσεις) καὶ τοὺς ἀνεκοίνωσε τὴν ὑπόθεση τοῦ Ἰωάννου. Τὴν ἴδια μέρα ἔστειλε στρατιῶτες γιὰ νὰ τὸν συλλάβουν καὶ ὀδηγήσουν μπροστὰ τοῦ.

7. Η... ΔΙΚΗ ΚΑΙ Η ΚΑΤΑΔΙΚΗ

Οἱ στρατιῶτες χωρὶς καθυστέρηση ἔφεραν τὸν ἀθῶο Ἰωάννη μπροστὰ στὸ μουσελίμη μὲ δεμένα τὰ χέρια. Ἡ δίκη ἄρχισε χωρὶς ὑπεράσπιση. Τὸ ἄρνιο τοῦ Χριστοῦ στὸ δικαστήριον γιὰ τὸ... μεγάλο κακὸ πὺ ἔκανε, γιὰ τὸ ὅτι ἀπὸ μωαμεθανὸς βαπτίστηκε χριστιανός.

Ὁ μουσελίμης τὸν ρωτᾷ μὲ τρόπο μαλακὸ καὶ ἐνδιαφέρον ψεύτικο.

— Ποιὸ εἶναι τὸ γένος σου; Ποιὰ θρησκεία ἔχεις;

Ὁ Ἰωάννης δίχως ταραχὴ καὶ γεμάτος παρρησία ἀποκρίνεται.

— Εἶμαι χριστιανός καὶ ὀνομάζομαι Ἰωάννης.

— Δὲν εἶσαι σύ, συνεχίζει ὁ μουσελίμης, ὁ γιὸς τοῦ Ἐακουσμένου σέχη τῆς Κονίτισης;

— Ναί, ἐγὼ εἶμαι καὶ δὲν τὸ ἄρνοῦμαι. Τώρα ὅμως εἶμαι χριστιανός. Ἄρνήθηκα τὴν πλάνη τοῦ Μωάμεθ. Τίποτε πιά δὲν μπορεῖ νὰ μὲ κάμψη.

—Σὲ γέλασε ἡ γυναίκα σου καὶ ἄλλαξες τὴν πίστη σου. Ἄλλὰ τώρα ἔλα στὰ λογικά σου, σκέψου πιὸ ὄριμα καὶ κήρυξε πίστη στὸ μωαμεθανισμό, ποὺ εἶναι ἡ ἀληθινὴ θρησκεία. Ἄν τὸ κάνης αὐτό, γνώριζε ὅτι θὰ σὲ τιμήσω πολὺ.

—Μὴ στοχάζεσαι, ἀγᾶ μου, τοῦ ἀποκρίνεται ὁ πυρακτωμένος ἀπὸ τὴν ὀρθόδοξη πίστη μάρτυς, πῶς εἶμαι ἀνόητος γιὰ νὰ ἀφήσω τὴν ἀγία πίστη μου καὶ νὰ ἐπιστρέψω στὸ βόρβορο τοῦ μωαμεθανισμοῦ. Αὐτὸ δὲ θὰ γίνῃ ποτέ. Ἀγωνίστηκα γιὰ νὰ γνωρίσω τὸ Χριστὸ καὶ τώρα θὰ τὸν ἀφήσω; Μὴ γένοιτο.

8. ΤΟ ΜΑΡΤΥΡΙΟ

Ὁ μουσελῖμης καὶ οἱ περὶ αὐτὸν θαύμασαν τὸ θάρρος καὶ τὴν παρρησία τοῦ Ἰωάννου καὶ καταντροπιασμένοι ἀπεφάσισαν νὰ διακόψουν τὴ δίκη καὶ νὰ τὸν φυλακίσουν. Τὸν ἄρπαξαν οἱ στρατιῶτες, τὸν ἔδεσαν, ἔβαλαν στὸν τράχηλό του βαρύτερη ἀλυσίδα καὶ στερέωσαν τὰ πόδια του στὸ βασανιστικὸ ξύλο γιὰ νὰ μὴ μπορῇ νὰ μετακινηθῇ καθόλου ἀπὸ τὴ θέση του. «Δεσμὰ δεινότερα, ραβδισμοὶ ἀνείκαστοι, κολαφισμοὶ διὰ χειρῶν καὶ ποδῶν». Ὁ καρτερικὸς Ἰωάννης ὑπέμεινε τὰ βασανιστήρια εὐχαριστώντας τὸ Θεὸ καὶ «ὑπολαλῶν πάντα, τὸ ὁ Θεὸς βοήθησόν μοι».

Ὁ μουσελῖμης σὰ διεπίστωσε πῶς ὁ ἀθλητὴς τοῦ Χριστοῦ ἔχει ἀμετάθετη γνώμη, ἔκρινε σωστὸ νὰ μὴ ἐπαναλάβῃ τὴ δίκη. Προσκάλεσε ὅμως ὅλους τοὺς ἀξιωματούχους τῆς φυλῆς του καὶ ἔβγαλαν ἀπόφαση νὰ καταδικάσουν τὸν ἀθῶο σὲ θάνατο. Τρόπος ἐκτελέσεως ὁ διὰ ξίφους ἀποκεφαλισμός.

Οἱ δῆμιοι πήρανε ἀπὸ τὴ φυλακὴ τὸ μάρτυρα καὶ τὸν ὠδήγησαν στὸν τόπο τοῦ μαρτυρίου, «στὸ Μεγάλον Πλάτανον ποὺ σώζεται μέχρι σήμερα, βορειοδυτικῶς καὶ ἔξωθεν τοῦ παλαιοῦ ἱεροῦ ναοῦ Ἁγίου Δημητρίου». Ὁ Ἰωάννης λίγο πρὸ τοῦ μαρτυρίου ζήτησε ἀπὸ τοὺς δῆμιους νὰ

τοῦ λύσουν τὰ χέρια γιὰ νὰ κάνη τὸ σταυρό του. Ἐκεῖνοι ἀρνήθηκαν νὰ πραγματοποιήσουν τὴν τελευταία ἐπιθυμία τοῦ Ἁγίου. Τότε ὁ τρισμακάριστος μάρτυς ἐκ βαθέων ψυχῆς ἐβόησε τὴ φωνὴ τοῦ ληστῆ, τὸ «μνήσθητί μου Κύριε, ἐν τῇ βασιλείᾳ σου», καὶ ἀφοῦ ἔκλινε τὴν κεφαλὴ του δέχτηκε τὸν **δ ι ἄ ξ ι φ ο υ ς θ ἄ ν α τ ο**. Ἦτανε 23 Σεπτεμβρίου, ἡμέρα Τετάρτη τοῦ 1814. Τὸ σῶμα τοῦ Ἁγίου ἔπεσε ὕπτιο καὶ σπαρταροῦσε αἰμόφυρτο χωρὶς νὰ πλησιάζη κανεὶς, γιὰτὶ εἶχε δοθῆ διαταγὴ νὰ μείνη ἄταφο γιὰ νὰ τὸ φᾶνε τὰ σκυλιά. Οἱ δῆμιοι τὸ ἔσυραν ἀνευλαβῶς καὶ τὸ ἔρριξαν «εἰς παρακείμενον βρωμερὸν ρέμα πρὸς ἀποσύνθεσιν» μαζί μὲ τὴν τιμία κεφαλὴ του.

«Μερικοὶ προεστοὶ Βραχωρίτες, μὴ ἀνεχόμενοι τὴν προσβολὴν αὐτὴν ἀνέλαβον νὰ ἐνεργήσουν διὰ τὴν ταφὴν τοῦ Ἁγίου. Κατόπιν πολλῶν παρακλήσεων καὶ διαβημάτων πρὸς τὸν μουσελίμην κατώρθωσαν νὰ ἀποσπάσουν ἄδειαν ταφῆς. Εὐλαβῶς φερόμενοι πρὸς τὸν ἄγνωστον μάρτυρα, χωρὶς ἐκκλησιαστικὴν τάξιν, ἐπῆραν αὐτὸ (τὸ σῶμα) καὶ τὸ ἔθαψαν εἰς κάποιον χωράφιον μᾶλλον πλησίον τοῦ παλαιοῦ Ἱ. Ν. Ἁγίου Δημητρίου καὶ σήμερον μεγαλοπρεποῦς τοιοῦτου» (3).

9. ΤΑ ΙΕΡΑ ΛΕΙΨΑΝΑ

Σ' ἐκεῖνο τὸν τάφο ἔμεινε θαμμένο τὸ σῶμα τοῦ Ἰωάννου πέντε χρόνια. Τὸ 1819 ὁ τότε ἡγούμενος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Προυσσοῦ, Κύριλλος Καστανοφύλλης, ἀφοῦ συνεννοήθηκε μὲ μερικοὺς προεστοὺς τοῦ Ἀγρινίου (ὅπως τὸν Χρ. Στάϊκο, τὸν Γεώργιο Ἰατρίδη ἢ Ἀναγνώστη καὶ ἄλλους) ἀπεφάσισε νὰ μεταφέρη τὰ ἱερὰ λείψανα τοῦ Ἁγίου στὸ Μοναστήρι τῆς Προυσσιώτισσας γιὰ νὰ τὰ ἀσφαλίσῃ, ἀλλὰ καὶ γιὰ εὐλογία τῆς Μονῆς.

Ἔτσι κάποιο βράδυ μυστικὰ καὶ ἀθόρυβα ἄνοιξαν τὸν τάφο καὶ μὲ πολλὴ εὐλάβεια καὶ συγκίνηση πήρανε τὰ ἱερὰ λείψανα καὶ μέσα σ' ἓνα ξύλινο κιβώτιο τὰ μετέφεραν στὸν

Προυσσό. (4) Ἐκεῖ τὰ ἐναπέθεσαν σὲ μιὰ κρύπτη τοῦ βράχου ποὺ βρίσκεται πάνω ἀπὸ τὸ «καθολικὸ» τῆς Μονῆς καὶ ὁ ἡγούμενος ἐνετοίχισε μιὰ πλάκα, στὴν ὁποία ἔγραψε μὲ βυζαντινὴ γραφὴ τὰ ἑξῆς:

«Οὐ μεταλλεῖον ἀργυροχρύσου πέλω, ἀλλ' ὄλβον φέρω.
Πάντα λίθον μὴ κίνει».

Δηλαδή, δὲν κρύβω ἐδῶ μέσα ἀσήμι ἢ χρυσάφι, ἀλλὰ πλοῦτο καὶ εὐτυχία πνευματικὴ. Μὴ μετακινήσης καμμιά πέτρα.

Ἀπὸ τότε πέρασαν πολλὰ χρόνια. Ὁ ἡγούμενος Κύριλλος Καστανοφύλλης ἐκοιμήθη, ἄλλοι τὸν διαδέχτηκαν, ὥστε μὲ τὴν πάροδο τῶν ἐτῶν ἡ ἱστορία τῆς ἀνακομιδῆς τῶν λειψάνων τοῦ νεομάρτυρος Ἰωάννου λησμονήθηκε (5).

Ἀλλὰ τὸν Ἰανουάριο τοῦ 1974, μετὰ ἀπὸ ἐπίμονες προσπάθειες βρέθηκε ὁ πολύτιμος θησαυρὸς, ἀφοῦ ἀνασκάφτηκε ἡ σπηλιὰ μετὰ ἀπὸ ἄδεια τοῦ Μητροπολίτου Ναυπακτίας καὶ Εὐρυτανίας. Οἱ ἀνασκαφές ἔγιναν ὄχι γιατί ἤξεραν τί ὑπῆρχε ἐκεῖ, ἀλλὰ γιὰ νὰ ικανοποιηθῆ ἡ περιέργεια ποὺ προκαλοῦσε ἡ αἰνιγματικὴ ἐπιγραφή. Ὅταν τελικὰ βρέθηκαν τὰ λείψανα, ὁ ἡγούμενος καὶ οἱ ἄλλοι μοναχοὶ διερωτῶντο, τίνος ἄραγε νὰ ἦσαν; Ἀλλὰ τὴν ἀπορία ἔλυσε ἓνα μικρὸ κεραμίδι ποὺ ἦταν ἀνάμεσα στὰ ὀστᾶ καὶ ποὺ βεβαίωνε ὅτι αὐτὰ ἀνῆκαν στὸ νεομάρτυρα Ἰωάννη (6).

Ὅπως ἦταν φυσικό, ἡ εὕρεση τῶν ἱερῶν λειψάνων τοῦ Νεομάρτυρος ἔγινε πρόξενος μεγάλης χαρᾶς γιὰ τὸ μοναστήρι τοῦ Προυσσού, ποὺ τώρα πιά τὰ φυλάει σὰν τὸν πιὸ πολύτιμο θησαυρό.

10. ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΣΤΗΝ ΚΟΝΙΤΣΑ

Ἡ πληροφορία ὅτι βρέθηκαν τὰ λείψανα τοῦ Ἰωάννου συγκίνησε βαθύτατα καὶ τὴ γενέτειρά του, στὴν ὁποία ὑπάρχει καὶ παρεκκλήσι πρὸς τιμὴν του παραπλεύρως τοῦ ἱεροῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Κοσμᾶ τοῦ Αἰτωλοῦ (7). Γι' αὐτὸ ὁ Μητροπολίτης Δρυινοπόλεως, Πωγωνιανῆς καὶ Κονίτισης

22 Η ΜΕΤΑΛΛΗΡΟΝ ΑΡΓΥΡΟΧΡΥΣΟΥ ΠΡΑΚΤΩ
22 ΗΛΛΟΠΕΟΝ ΦΑΡΕ· ΒΑΝΤΑ ΠΙΘΟΜΙΜΗ ΚΙΝΗ·

Ἡ θυζαντινὴ ἐπιγραφή ποὺ κάλυπτε τὴν κρύπτη τῶν ἱερῶν
λειψάνων.

κ. Σεβαστιανός με ενέργειές του πέτυχε να αποκτήσει ή ακριτική Κόνιτσα τμήμα τῶν χαριτοβρύτων λειψάνων(8).

Ἔτσι, στις 23 Σεπτεμβρίου 1978, ἀνήμερα στή μνήμη τοῦ Ἁγίου, ή ακριτική κωμόπολη τῆς Ἠπείρου ἔζησε στιγμές ἀνείπωτης θρησκευτικῆς ἐξάρσεως, ἀλλά καί ἐκκλησιαστικοῦ μεγαλείου. Ὁ ἡγούμενος τῆς Μονῆς τῆς Παναγίας τῆς Προυσιωτίσσης, συνοδευόμενος ἀπό μοναχοῦς τῆς ἀδελφότητός του καί ἀρκετούς εὐσεβεῖς χριστιανοῦς ἀπ' τὸ Ἁγρίνιο, ἔφερε στήν Κόνιτσα ἓνα «βραχιόνιον ὀστοῦν» τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου καί τὸ παρέδωσε στοῦ Μητροπολίτη κ. Σεβαστιανὸ μέσα σὲ λειψανοθήκη ἐξαιρετικῆς τέχνης, προσφορά καί αὐτῆ τῆς Μονῆς στήν Ἱερὰ Μητρόπολη. Ἀκόμη ἔφερε καί τὴν ἁγία κἀρα τοῦ Νεομάρτυρος γιὰ νὰ τὴν προσκυνήσουν οἱ πιστοί.

Στὴν ὑποδοχή, ποὺ ἐγίνε στήν κεντρικὴ πλατεῖα μπροστὰ ἀπὸ τὴ στρατιωτικὴ λέσχη, ἐκτὸς ἀπὸ τὸν οἰκείο ἱεράρχη καί τὸν ἱερό κληρο τῆς ἐπαρχίας Κονίτισης, παρευρέθησαν καί ἄλλοι δύο Μητροπολίτες, οἱ πολιτικὲς καί στρατιωτικὲς ἀρχές, ὅλοι οἱ κάτοικοι τῆς κωμοπόλεως, καθὼς ἐπίσης οἱ μαθητὲς καί οἱ μαθήτριες τῶν σχολείων καί ἡ μουσικὴ τῆς 8ης Μεραρχίας ποὺ ἀπέδιδε τιμές.

Ὁ ἡγούμενος ἐξεφώνησε λόγο γεμάτο ἀγάπη καί σεβασμὸ πρὸς τὸν Ἁγιο Ἰωάννη(9) κι ἀμέσως μετὰ παρέδωσε στὰ χέρια τοῦ Μητροπολίτη τὸ ἱερό λείψανο. Μὲ βαθιὰ συγκίνηση καί παλλόμενη ἀπὸ ἱερὰ συναισθήματα καρδιά μίλησε σχετικὰ καί ὁ Σεβασμιώτατος, ὁ ὁποῖος ἀφοῦ πρῶτα εὐχαρίστησε τὴν Ἀδελφότητα τῆς Μονῆς Προυσοῦ, ἐπλεξε στή συνέχεια τὸ ἐγκώμιο στὸν Ἁγιο καί ὑπεγράμμισε τὴν ὁμολογία πίστεως, ποὺ ὠδήγησε τὸν Ἰωάννη στὸ μαρτύριο, ὁμολογία ποὺ εἶναι ἀπαραίτητη καί γιὰ τοὺς χριστιανοῦς τῆς σημερινῆς κρίσιμης καί ἀποκαλυπτικῆς ἐποχῆς(10).

Ἀκολούθως σχηματίστηκε πομπή καί με ψαλμοῦς καί ὕμνους τὰ ἱερὰ λείψανα μεταφέρθηκαν στὸ ναὸ τοῦ Ἁγίου Κοσμᾶ τοῦ Αἰτωλοῦ, ὅπου ἐψάλη κατανυκτικὸς ἔσπερινός.

Ἡ τιμία κάρα τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου

Τὰ εὐρεθέντα ἱερὰ λείψανα τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου. (Βλέπε σημ. 6)

Στις 23 Σεπτεμβρίου 1978 ή Κόνιτσα υποδέχτηκε τον Ένδοξο "Αγίο της.

Τὴν ἄλλη μέρα, Κυριακὴ 24 Σεπτεμβρίου, ἐτελέσθη πανηγυρική ἀρχιερατικὴ Θεία Λειτουργία, στὸ τέλος τῆς ὁποίας ἀνεγνώσθη τὸ ἱεροσφράγιστο καὶ ἐνυπόγραφο Γράμμα τῆς Μονῆς, μὲ τὸ ὁποῖο πιστοποιεῖται ἡ γνησιότητα τοῦ λειψάνου τοῦ νεομάρτυρος Ἰωάννου(11).

Ὅλες αὐτὲς οἱ λαμπρὲς ἐκδηλώσεις συνετέλεσαν ἀσφαλῶς στὸ νὰ τονωθῆ περισσότερο ἢ πρὸς τὸν Ἅγιο εὐλάβεια τῶν κατοίκων τῆς κωμοπόλεως καὶ τῆς ἐπαρχίας Κονίτισης, ποὺ ἀνέκαθεν τὸν ἐτιμοῦσαν, ὅπως φαίνεται καὶ ἀπὸ τὴν ὑπάρχουσα παλιὰ ἀσματικὴ Ἀκολουθία(12) καὶ ἀπὸ εἰκόνες ἱστορημένες σὲ ὠρισμένους ναοὺς τῆς περιοχῆς, ποὺ χρονολογοῦνται σχεδὸν ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τοῦ μαρτυρίου του (13).

Εἶναι εὐλογία Θεοῦ ἡ παρουσία τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου στὴν Κόνιτσα(14). Τὸ ἱερό του λείψανο εἶναι πηγὴ ἰαμάτων καὶ σκέπη προστασίας ἀπὸ κάθε κακό, πραγματικὰ χαριτόβρυτο. Γι' αὐτό, ἄς τὸ σπλαζόμεστε ὅλοι μὲ εὐλάβεια καὶ ἄς ἀναφωνοῦμε ἀπὸ τὰ βάθη τῆς ψυχῆς:

Ἅγιε τοῦ Θεοῦ Ἰωάννη, γόνε τῆς Κονίτισης, πρέσβευε ἀπαύστως ὑπὲρ ἡμῶν. Ἄμην.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ - ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ

δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσα

Επιμέλεια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ - ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ

(1) Κατά τὸν ἱστοριοδίφην π. Γεώργιο Παῖσιο, ἡ οἰκία στὴν ὁποία γεννήθηκε καὶ μεγάλωσε ὁ Ἰωάννης «εἶναι ἐκεῖ ὅπου σήμερον κατοικεῖ ὁ Θωμᾶς Σανοδίτης, κάτωθεν ἀκριβῶς τῆς οἰκίας Καμάνα». (Βλέπε σχετικὸ ἄρθρο στὸ περιοδικὸ «Κόνιτσα», τεύχη 19—20 καὶ 21—23).

(2) Πρεσβυτέρου Δημοσθένους Καπώνη, Περιληπτικὰ τῆς ζωῆς τοῦ ἐξ Ὁθωμανῶν μάρτυρος Ἰωάννου τοῦ Βραχωρίτου, χειρόγραφο ἀνέκδοτο.

(3) Πρεσβυτέρου Δημοσθένους Καπώνη, ἐνθ' ἄν.

(4) Πρεσβυτέρου Δημοσθένους Καπώνη, ἐνθ' ἄν.

(5) Τοῦτο ἐπιβεβαιώνεται ἔμμεσα ἀπὸ σχετικὴ ἐπιστολὴ τοῦ γυμνασιάρχου Ἐμμανουὴλ Θεοδοσοπούλου πρὸς τὸν ἡγούμενο τῆς Μονῆς Προυσοῦ π. Γρηγόριον μὲ ἡμερομηνία 18.5.1974, τῆς ὁποίας σχετικὸ ἀπόσπασμα μεταφέρουμε:

«Πρὸ 55 περίπου ἐτῶν, καὶ ἐπὶ σειρὰν τοιούτων, κατὰ τὰς διακοπὰς τῶν Σχολείων παραθέριζα οἰκογενειακῶς εἰς τὸ χωρίον τοῦ Προυσοῦ ὅπου ἡ πατρικὴ μου οἰκία καὶ ὅπως ἦτο ἐπόμενον ἡ ἐπικοινωνία μου μὲ τὴν Ἱερὰν Μονὴν καὶ δὴ κατὰ τὴν ὥραν τοῦ Ἑσπερινοῦ, ἦτο πυκνοτάτη.

Ἐγνωρίσθην ἐκεῖ μὲ τὴν διαλάμπουσαν ἱερὰν φυσιογνωτοῦ ἐναρέτου καὶ εὐλαβοῦς λευίτου μακαριστοῦ ἡγουμένου τῆς Μονῆς Κωνσταντίου, ὁ ὁποῖος..... τῇ παρακλήσει μου προσεφέρθη προθύμως νὰ μὲ ὀδηγήσῃ εἰς τὴν ἐν τρούλῳ αἴθουσαν τῶν κειμηλίων καὶ μοῦ ἐξιστορήσῃ ὅ,τι ἐγνώριζε περὶ αὐτῶν.

Ὅταν ἐφθάσαμε ἀνερχόμενοι πρὸ τῆς ἐν λόγῳ κρύπτῃς μετὰ τῆς καλυπτούσης αὐτὴν πλακός, εἰς σχετικὴν μου ἐρώτησιν ἀπήντησεν «ἐδῶ φυλάσσονται τὰ ἅγια λείψανα τοῦ νεομάρτυρος Ἰωάννου τοῦ Βραχωρίτου, ὁ ὁποῖος ἐμάρτύρησεν πρὸ τῆς Ἐπαναστάσεως εἰς τὸ Βραχώρι φονευθεὶς

ὑπὸ τῶν Τούρκων, διότι δὲν ἠθέλησε γὰ ἀλλαξοπιστήση, τὰ δὲ ἅγια λείψανά του τὰ ἔφεραν ἐδῶ πρὸς φύλαξιν ἀπὸ τοὺς Τούρκους εὐλαβεῖς Βραχωρίτες».

Ἐκεῖ στήν κρύπτη παρέμειναν τὰ ἱερά λείψανα τοῦ Ἰωάννου πάγω ἀπὸ 150 χρόνια. Εἶχαν λησιμονηθεῖ. Τελευταῖα μάλιστα, κανεῖς δὲ γνώριζε. Μόνο ὁ Θεοδωρόπουλος εἶχε ἀκουστὰ ἀπὸ τὸν ἠγούμενο Κωνστάντιο καὶ αὐτὸς σὲ κανένα δὲν τὸ εἶχε ἀνακοινώσει.

(6) Τὸ ἐπίσημο Πρακτικὸ τῆς εὐρέσεως τῶν ἱερῶν λειψάνων τοῦ Ἁγίου ἔχει ὡς ἑξῆς:

«Ἐν τῇ κατ' Εὐρυτανίαν Ἱερᾷ Πατριαρχικῇ καὶ Σταυροπηγιακῇ Μονῇ «Παναγίας Προυσσιωτίσεως», σήμερον τὴν 2αν τοῦ μηνὸς Ἰουνίου Σωτηρίου ἔτους 1974 ἡμέραν Κυριακὴν καὶ ὥραν 11ην π.μ. μετὰ τὴν θείαν Λειτουργίαν τῆς Πεντηκοστῆς συνήλθεν εἰς ἕκτακτον Παναγυρικὴν Σύναξιν ἡ ἀδελφότης Αὐτῆς ὑπὸ τὴν Προεδρίαν τοῦ Πανοσιολογιωτάτου Καθηγουμένου καὶ πνευματικοῦ Αὐτῆς Πατρὸς Γέροντος Γρηγορίου ἵνα καταγράψῃ ἐν τῷ παρόντι Κώδικι τὰ τῆς ἀνευρέσεως τῶν Ἱερῶν Λειψάνων τοῦ Νεομάρτυρος Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ ἐκ Κωνσταντινουπόλεως καὶ Τούρκου τὸ γένος καὶ Μωαμεθανοῦ τὸ θρήσκευμα—, καὶ ἐν Βραχωρίῳ μαρτυρήσαντος κατὰ τὸ 1814 Σεπτεμβρίου κγ', ἅτινα θαυμαστῶς ἀνευρέθησαν ὑπὸ τῆς Ἀδελφότητος ἐν τῇ κρύπτῃ τῇ οὔσῃ ἐν τῷ Σκευοφυλακίῳ τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱερᾶς Μονῆς.

Ὅτε ἀπὸ τοῦ μηνὸς Νοεμβρίου παρελθόντος ἔτους 1973 ἐγκατεστάθη ἡ Ἀδελφότης εἰς τὴν Ἱεράν ταύτην Μονὴν ἐκίνησεν τὴν προσοχὴν Αὐτῆς ἡ ἐξῆς ἐπιγραφή ἡ εὕρισκομένη ἀριστερὰ τῷ ἀνερχομένῳ τὴν πρὸς τὸ Σκευοφυλάκιον ἄγουσαν κλίμακα, ἐντὸς τῆς κοιλότητος τοῦ θράχου:

«Οὐ μεταλλεῖον ἀργυροχρύσου πέλω
ἀλλ' ὄλθον φέρω. Πάντα λίθον μὴ κίνει».

Ἡ ἐπιγραφή αὕτη ἡ εἰς ἡρωϊκὸν ἐξάμετρον γεγραμμένη, δυσερμήνευτος οὔσα, καὶ πολλαχῶς καὶ ἀντιφατικῶς κατὰ καιροὺς ἐρμηνευθεῖσα, ἤγαγεν ἡμᾶς εἰς τὴν ἀπόφασιν τῆς διανοίξεως ταύτης πρὸς ἐξακρίθωσιν τοῦ περιεχομένου.

Ἡ εὐκαιρία ἐδόθη ὅτε τὴν 2αν Ἰανουαρίου 1974 ὁ Σ)τος Μητροπολίτης Ναυπακτίας κ. Εὐρυτανίας κ.κ. Δαμασκηνὸς ἐπεσκέφθη τὴν Ἱεράν ἡμῶν Μονήν. Κατόπιν εἰσηγήσεως παρὰ τοῦ Πανοσιολογιωτάτου Καθηγουμένου κ. Γρηγορίου, ἥτις ἐγένετο

εὐμενῶς ἀποδεκτὴ, ἀνήλθομεν τὴν 3ην τοῦ μηνὸς Ἰανουαρίου εἰς τὸ Σκευοφυλάκιον τῆς Ἱερᾶς Μονῆς ἔνθα καὶ ἡ κρύπτη τοῦ Ἀγίου. Μετὰ μεγάλου κόπου καὶ ἀγωνίας λόγῳ τοῦ χθαμαλοῦ τοῦ βράχου, ὅπερ ἐδυσχέραине τὰς κινήσεις, ἀλλὰ καὶ προσοχῆς, ἵνα μὴ καταστραφῆ περίφημος ἐπιγραφή ἀρχίσασμεν τὴν ἐργασίαν. Ὅσον παρήρχετο ἡ ὥρα, ἡ ἀγωνία ἐκορυφοῦτο καὶ ὁ κόπος ἐγίνετο αἰσθητὸς εἰς τοὺς μοχθοῦντας μὲ τὸ καλέμι καὶ τὸ σφυρὶν' ἀνοίξωσι τὸν τάφον. Ὁ ἰδρῶς ἔρρεεν ἀφθόνως καὶ ἡ προσοχὴ ὄλων ἦτο ἐστραμμένη εἰς τοὺς κοπιῶντας. Παρόντες ἦσαν ὁ Σ)τος Μητροπολίτης κ. Δαμασκηνός, ὁ Ἀρχιμανδρίτης κ. Ἱερόθεος Κατσᾶνος, Πρωτοσύγκελλος τῆς Μητροπόλεως, ὁ Πανοσιολογιώτατος Ἅγιος Καθηγούμενος Ἀρχιμανδρίτης κ. Γρηγόριος, ὁ Ἱερολογιώτατος Διάκονος κ. Γαβριήλ, ὁ ὀσιώτατος Μοναχὸς Ἰωσήφ, ὁ ὀσιώτατος Μοναχὸς Ἐφραίμ, ὁ ὀσιώτατος Μοναχὸς Ἀπολλῶ, οἱ Δόκιμοι Ζήσης, Ἐμμανουήλ καὶ Ἰωάννης, καὶ ἐκ τῶν λαϊκῶν οἱ κ. Σωτήριος Κυρίτσης Μηχανικὸς ΔΕΗ Ἀγρινίου καὶ Νικόλαος Τούλης Σπουδαστὴς Ἀνωτέρας Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς.

Μετὰ ἀγωνιώδη προσπάθεια τὸ καλέμι κτύπησε μὲ τὸ χαρακτηριστικὸ κρότο, ὅτι ὑπάρχει κενὸ κατῶθεν. Ἐφθάσαμεν εἰς τὴν ταφόπετραν. Ἐντὸς μιᾶς σχισμῆς εὐρέθη μία μπάλλα ἀπὸ κερὶ καὶ λιθάνι, ἧς ἀφαιρέσεως ἐξήλθεν ἄρρητος εὐωδία τὴν ὁποίαν ἠσθάνθη πρῶτος ὁ ρηθεὶς Μηχανικὸς κ. Κυρίτσης, ὁ Πρωτοσύγκελλος καὶ οἱ λοιποὶ παρόντες.

Ἡ χαρὰ ὄλων ἡμῶν ἦτο ἀπερίγραπτος. Ὅντως ἡ ἐργασία ἔβαινε πρὸς αἴσιον πέρας. Ἐκ τῆς σχισμῆς ταύτης κύψαντες ὀλίγον διεκρίναμεν ἓνα μικρὸ κενὸ χῶρο περιέχοντα ἓν μικρὸν ξύλινον κιβώτιον, ἀπὸ τὸ ἄνω μέρος ἀνοικτόν, ἐντὸς τοῦ ὁποίου διεκρίνετο καθαρὰ μία κᾶρα. Κατάκοποι ὅμως ἐκ τῆς ἀγωνιώδους προσπάθειας λόγῳ τοῦ ὅτι παρήλθεν ἡ ὥρα καὶ ὁ Σ)τος ἐπέτεγτο πρὸς ἀναγώρησιν καὶ ἔχοντες τὴν εὐλογίαν Του νὰ τὸ συνεχίσωμεν ἄλλην ἡμέραν τὸ ἀφήσαμεν ὡς εἶχεν. Τὴν ἐπομένην 4ην τοῦ μηνὸς ἰὸ τότε Ἱεροδιάκονος καὶ νῦν Ἱερομόναχος π. Γαβριήλ, μετὰ τοῦ Μοναχοῦ Ἀπολλῶ, περὶ τὴν 12 καὶ 15 ὥραν, ἧτις συμπτωματικῶς ἦτο ἡ αὐτὴ τῆς προηγουμένης, ἀνήλθον εἰς τὸ Σκευοφυλάκιον ἵνα συνεχίσωσιν τὴν προσπάθειαν. Πράγματι μετὰ πολλοῦ κόπου καὶ προσοχῆς κατῶρθωσαν νὰ ἀνασηκώσουν τὴν πλᾶκα τὴν καλύπτουσαν τὸν τάφον. Διεκρίνετο καθαρὰ ἐντὸς σωροῦ χωμάτων, ἡ Κᾶρα τοῦ Ἀγίου (ἀγνώστου ἕως τότε) καὶ μερικὰ ὀστᾶ, τὰ ὁποῖα ἐξεῖχον ἀπὸ τὴν σωρείαν τῶν χωμάτων. Συγκεκινημένοι λίαν καὶ γεμάτοι δέος καὶ κατάνυξιν ἐστράφησαν πρὸς ἀνατολὰς καὶ ἔψαλλον τὸ Ἀπολυτίκιον τῆς Ἱερᾶς Εἰ-

κόνος τῆς Θεοτόκου «Τῆς Ἑλλάδος ἀπάσης» καὶ τὸ Ἀπολυτίκιον (Μαρτυρικὸν) «Ὁ Μάρτυς σου Κύριε» καὶ μετὰ δέους πολλοῦ ὁ Ἱεροδιάκονος Γαβριὴλ ἔλαβεν τὴν πάντιμον Κάραν τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου εἰς τὰς τρεμαμένας χεῖρας του καὶ ἀφοῦ τὴν ἔφερε κάτω τὴν ἠσπάζθη ὡς καὶ ὁ ἀδελφὸς Ἀπολλῶ, ἀφοῦ μυχίως ἐπεκαλέσθησαν τὸν Ἄγνωστον Ἅγιον νὰ τοὺς ἀποκαλύψῃ ποῖος ἦτο, πεπεισμένοι ὄντες, ὅτι πρόκειται περὶ ὁστῶν Ἁγίου τινὸς καὶ μὴ ἔχοντες περὶ τούτου οὐδεμίαν ἀμφιβολίαν. Μετὰ ταῦτα ἐναπέθησαν καὶ πάλιν τὴν Ἁγίαν Κάραν εἰς τὴν θέσιν της, μὴ ἐπιχειρήσαντες περαιτέρω νὰ ἐξαγάγουν τὸ κιβώτιον, διότι διεπίστωσαν ὅτι ἦτο σεσηπωμένον καὶ ἴσως νὰ διελύετο καὶ ἐπιθυμοῦντες μᾶλλον νὰ παρευρίσκειται καὶ ὁ Ἅγιος Καθηγούμενος. Τὸ ἑσπέρας τῆς ἰδίας ἡμέρας ἐπέστρεψεν ὁ Ἅγιος Καθηγούμενος καὶ τοῦ διηγήθησαν λεπτομερῶς οἱ ἀδελφοὶ τὰ τῆς συνεχίσεως τῆς ἐργασίας.

Τὴν ἐπομένην 5ην τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ἀνῆλθον καὶ πάλιν εἰς τὸ σκευοφυλάκιον τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, ὅτε Πανοσιολογιώτατος Ἅγιος Καθηγούμενος καὶ οἱ περὶ αὐτὸν ἀδελφοὶ μετὰ τῶν Δοκίμων. Εἰς τὸν τάφον ἀνῆλθεν ὁ μοναχὸς Ἐφραὶμ, ὅστις καὶ μετὰ μεγάλης προσοχῆς ἀνέσυρεν τὸ κιβώτιον. Τώρα τὰ ὁστὰ ἦσαν ἔμπροσθέν μας. Τίνος ὅμως ἦσαν;

Ὁ Ἅγιος Καθηγούμενος ἔδωκε ἐντολὴν νὰ τὰ μαζεύσωμεν μετὰ προσοχῆς, ἵνα τὰ καθάρισωμεν καὶ τὰ ἐπανατοποθετήσωμεν. Ἐκυψε χαμαὶ ὁ τε Δόκιμος Ἐμμανουὴλ καὶ ὁ Διάκονος Γαβριὴλ καὶ ἐνῶ ἐσκάλιζον εἰς τὰ χώματα αἱ χεῖρες τοῦ νεαροῦ Δοκίμου ἤγγισαν κάτι σκληρὸν, τὸ ὁποῖον δὲν ὠμοίαζε μὲ ὁστοῦν. Ἐκπληκτος, τὸ ἀνέσυρε καὶ ἀνεφώνησε: ἓνα κεραμίδι. Κύψας ὁ Ἡγούμενος διέκρινε γράμματα καὶ εἶπεν: Δῶστε το εἰς τὸν π. Γαβριὴλ νὰ τὸ ἀναγνώσῃ. Ὁμοῦ καὶ οἱ τρεῖς, μὲ τὴν ἀγωνίαν ζωγραφισμένην εἰς τὰ πρόσωπα καὶ τὴν λαχτάραν ἀνέγνωσαν:

I C - X C
N I - K A

«Οὗτος ἦν ὁ ἐξ ὀθωμανῶν Ἰωάννης,
ὁ ἐν Βραχωρίῳ
ὑπὲρ Χϋ μαρ
τυρήσας κατὰ
τὸ αῶιδ' Σεπτε
μβρίου κγ'.»

Τὸ κεραμίδι ποὺ βρέθηκε στὸ κιβώτιο
τῶν ἱερῶν λειψάνων καὶ πιστοποιεῖ
τὴν γνησιότητά τους.

(Βλέπε σημείωση 6)

Ἡ χαρὰ ὅλων ἡμῶν δὲν περιγράφεται. Δὲν χωρεῖ πλέον οὐδεμία ἀμφιβολία ὅτι ἔχομεν ἐνώπιόν μας τὰ Λείψανα τοῦ Νεομάρτυρος Ἰωάννου τοῦ μαρτυρήσαντος ἐν Ἀγρινίῳ κατὰ τὸ 1814. Συγκεκινημένοι ἐγονατίσαμεν καὶ μετὰ δέους ἐψάλλαμεν τὸ ἀπολυτίκιον τῶν μαρτύρων καὶ τῆς Παναγίας τῆς Προυσιωτίσης. Τὴν ἀγωνίαν διεδέχθη ἡ ἄφατος χαρὰ τῆς ἀνευρέσεως Μαρτυρικῶν Λειψάνων. Ἡ κόπωση ἐξαφανίζεται καὶ αἱ χεῖρες μὲ βίαν σκαλίζουν νὰ ἀνεύρουν καὶ ἄλλα Λείψανα. Καὶ ὅτε περισυνελέξαμεν ταῦτα μετὰ προσοχῆς «ὡς καθαρώτερα χρυσοῦ καὶ πολυτιμότερα λίθων πολυτελῶν» ἐναποθέσαμεν εἰς ἠὺτρεπισμένην τράπεζαν καὶ θαλόντες θυμίαμα ἐθυμιάσαμεν αὐτά. Εἶτα ἄφαντες κανδήλαν ἀκοίμητον ἀπήλθομεν εἰς τὰ ἴδια.

Μετὰ τὴν ἀνεύρεσιν τῶν Ἱερῶν Λειψάνων καὶ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ πινακιδίου ἐπεκοινωνήσαμεν τηλεφωνικῶς μετὰ τοῦ Σ)του Μητροπολίτου καὶ τοῦ ἀνεκοινώσαμεν τὰ τῆς εὐρέσεως Αὐτῶν, ὅστις ἐπὶ τῷ ἀκούσματι τούτῳ ἐδοξολόγησε τὸν Θεόν, παρεκάλεσε ὅμως ἡμᾶς ὅπως τηρήσωμεν τοῦτο μυστικὸν ἄχρι καιροῦ, ἵνα ἀνακοινώσωμεν τοῦτο ἐπισήμως εἰς εὐθετοῦ χρόνον.

Ἡμεῖς δὲ μετὰ τὴν πάροδον τῆς ἐορτῆς τῶν Θεοφανίων, ἀνήλθομεν εἰς τὸ Σκευοφυλάκιον καὶ πάλιν, οὐχὶ πλέον κατηφεῖς καὶ σκυθρωπάζοντες, ἀλλὰ πλήρεις χαρᾶς καὶ εὐφροσύνης καὶ ἤρχισαμεν νὰ καθαρίζωμεν τὰ Ἱερά Λείψανα. Ἱερά ἡ στιγμή καὶ ἀνεπανάληπτος, ἐνθυμίζουσα χρόνους διωγμῶν, ὅτε οἱ Χριστιανοὶ μὲ κίνδυνον τῆς ζωῆς τῶν πολλάκις συνέλεγον τὰ Ἱερά Λείψανα τῶν ἀθλητῶν τῆς πίστεως.

Ρίγη συγκινήσεως ἐδόνουν τὴν ψυχὴν μας καὶ δάκρυα εὐγνωμοσύνης ἔρρεον εἰς τοὺς ὀφθαλμούς μας, διότι ὁ ἅγιος τοῦ Θεοῦ Ἰωάννης ἐπεφύλαξεν εἰς ἡμᾶς τὴν τιμὴν ταύτην. Εἶθε ἡ χάρις τοῦ οὐδέποτε νὰ μᾶς ἐγκαταλείψῃ καὶ νὰ σκέπη καὶ φρουρῇ τὴν Ἱεράν ταύτην Μοῆν διηνεκῶς.

Ἡ ἐπίσημος ἀνακοίνωσις ἐγένετο κατὰ τὴν σήμερον ἡμέραν ἑσπέραν ἐν τῇ Ἀγρυπνίᾳ εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς Λιτῆς, ὅτε ὁ Σ)τος Μητροπολίτης ἡμῶν κ.κ. Δαμασκηνὸς ὁμιλεῖ διὰ τὴν θαυμαστὴν ἀνεύρεσιν τῶν Ἱερῶν Λειψάνων καὶ περὶ τοῦ μαρτυρίου τοῦ Ἀγίου, σχηματισθείσης Ἱερᾶς πομπῆς ἐκ τῶν πατέρων καὶ ἀδελφῶν τῆς Μοῆς προεξάρχοντος τοῦ Πανοσιολογιωτάτου Καθηγουμένου κ. Γρηγορίου. Οὗτος φέρων φελόνιον καὶ ἐπιτραχήλιον χρώματος ἐρυθροῦ θυσσινί, μετὰ τοῦ Ἱερομονάχου π. Γαβριήλ, καὶ τοῦ πρεσβυτέρου π. Ἰωάννου, ὁμοίως ἐνδεδυμένων, καὶ μεθ' ἀπάντων τῶν Μοναχῶν, περὶ τὸ τέλος τῆς ὁμιλίας τοῦ Σ)του ἀνῆλθεν εἰς τὸ Σκευοφυλάκιον. Μετὰ τὸ θυμίαμα καὶ τὴν προ-

σκύνησιν ἔλαβεν ἐπ' ὤμων τὴν Ἱερὰν Λειψανοθήκην ἐντὸς τῆς ὁποίας καταλλήλως τοποθετηθέντα διεκρίνοντο τὰ ἱερὰ Λείψανα ἔχοντα εἰς τὸ μέσον τὴν Ἁγίαν Κάραν καὶ εἰς τὸ ἄκρον τὸ μαρτυρικὸν ἔγγραφον, τουτέστι τὸ κεράμιον. Προπορεύεται ὁ Γέρων Μοναχὸς Ἰωσήφ φέρων μανδύαν καὶ τὸ μονοβάμβουλον, οἱ Μοναχοὶ κρατοῦντες λαμπάδας ἀνημμένας, ὁ Μοναχὸς Ἀπολλῶ, ὁ π. Ἰωάννης θυμιῶν, ἠκολούθει ὁ Ἅγιος Καθηγούμενος φέρων τὰ Πάνσεπτα Λείψανα καὶ τέλος ὁ Ἱερομόναχος Γαβριὴλ ραίνων ταῦτα μὲ ἀνθόνερον καὶ ψάλλον τὸ τροπάριον «Ὡσπερ τὰ ὄστα τοῦ Ἰωσήφ» ἐκ τῆς Λιτῆς τοῦ ὁσίου Χριστοδούλου τοῦ ἐν Πάτμῳ καταλλήλως διασκευασθέν, ἤρχισεν ἡ κάθοδος τῆς κλίμακος. Εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ Σκευοφυλακίου ἀνέμενεν ταῦτα ὁ Σ)τος φέρων ἐπιτραχήλιον καὶ ὠμόφορον μικρόν, ὅστις ἀφοῦ προσεκύνησε τρεῖς παρέλαβε ταῦτα. Ἐν συνεχείᾳ ἡ Ἱερὰ πομπὴ ἦλθεν εἰς τὸ μέσον τοῦ Καθολικοῦ ἔνθα εὕρισκετο ἠὺτρεπισμένον ἀναλόγιον καὶ περιφέροντες τρεῖς ἐναπεθέσαμεν ταῦτα, μεθ' ὃ ἐπηκολούθησε δέησις καὶ προσκύνησις τῶν Ἱερῶν Λειψάνων ὑφ' ἀπάντων τῶν παρευρισκομένων.

Ὅθεν καὶ εἰς ἔνδειξιν καὶ διηνεκῆ τὴν ἐνθύμησιν ἐγένετο καὶ τὸ παρὸν ἐπίσημον γράμμα τῆς ἐκτάκτου πανηγυρικῆς Συνάξεως τῆς Ἀδελφότητος καὶ καταγραφὴν καὶ τῷ Ἱερῷ Κώδικι τῆς καθ' ἡμῶν Ἱερᾶς καὶ Σεβασμίας Πατριαρχικῆς καὶ Σταυροπηγιακῆς Μονῆς Παναγίας Προυσιᾶτισης ἐν ἔτει Σωτηρίῳ χιλιοστῷ, ἐννεακοσιοστῷ, ἐβδομηκοστῷ, τετάρτῳ, κατὰ μῆνα Ἰουνιον Δευτέρα.

Καὶ ἔστω εἰς μαρτύριον τῶν μεταγενεστέρων.

† Ἱερομόναχος Γαβριὴλ μαρτυρῶ καὶ ὑπέγραψα

† Ἰωσήφ Μοναχὸς μαρτυρῶ καὶ ὑπέγραψα

† Ἐφραίμ Μοναχὸς μαρτυρῶ καὶ ὑπέγραψα

† Ἀπολλῶ Μοναχὸς μαρτυρῶ καὶ ὑπέγραψα

Δόκιμος Ἐμμανουὴλ μαρτυρῶ καὶ ὑπέγραψα

Δόκιμος Ζήσης μαρτυρῶ καὶ ὑπέγραψα

Ὁ Καθηγούμενος τῆς Ἱ. Μονῆς Προυσοῦ Γέρων Γρηγόριος θεβαιῶ καὶ ὑπέγραψα

Ὁ Μητροπολίτης Ναυπακτίας καὶ Εὐρυτανίας μαρτυρῶ τὰ ἀνωτέρω καὶ θεβαιῶν ὑπέγραψα».

(Ἀρχιμ. Χαραλάμπους Βασιλοπούλου καὶ ἱερέως Διονυσίου Τάτση, Ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ ἐν Ἀγρινίῳ μαρτυρήσας, Ἀθήνα, σελίδα 27 καὶ ἐξ.).

(7) Ὁ περικαλλῆς ναὸς τοῦ ἁγίου Κοσμά τοῦ Αἰτωλοῦ εἶναι

τὸ σέμνωμα τῆς Κονίτσης. Ἀποτελεῖ προσκύνημα τῆς ἐπαρχίας καὶ τοῦ νομοῦ γενικώτερα, γιατί ἔχει θησαυρισμένο ἱερὸ λείψανο τοῦ ἱερομάρτυρος καὶ ἔθναποστόλου, μοναδικὸ στὴν Ἑλλάδα. Ὅπως εἶναι γνωστό, τὸ ἱερὸ λείψανο ὀφείλεται στὴν εὐλάβεια τῶν κατοίκων τοῦ χωριοῦ Χιονιάδων Κονίτσης, ποὺ τὸ εἶχανε ἀποκτήσει ἀπὸ τὸν τόπο τοῦ μαρτυρίου τοῦ Ἁγίου. Τὸ διατηροῦν στὸν κεντρικὸ γὰρ τοῦ χωριοῦ τους. Ἀπὸ αὐτὸ τὸ μισὸ μεταφέρθηκε στὸ νεόδμητο γὰρ τοῦ Ἁγίου Κοσμᾶ στὴν Κόνιτσα.

Πρέπει γὰρ σημειωθῆ ὅτι ὁ γὰρ αὐτὸς εἶναι τάμα πρὸς τὸν Ἅγιο τοῦ Μητροπολίτου κ. Σεβαστιανοῦ κατὰ τὴν μέρα τῆς ἐνθρονίσεώς του καὶ ἐγκαινιάστηκε πανηγυρικὰ στίς 24 Αὐγούστου 1975.

(8) Τὸ σχετικὸ ἔγγραφο τοῦ Μητροπολίτου πρὸς τὴν Ἱερὰ Μονὴ ἔχει ὡς ἑξῆς:

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ

ΔΡΥΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ-ΠΩΓΩΝΙΑΝΗΣ & ΚΟΝΙΤΣΗΣ

Ἀριθ. Πρωτ. 80

Ἐν Κονίτση τῇ 6ῃ Ἰουνίου 1978

Πρὸς τὴν Ἱερὰν Μονὴν

«Παναγίας Προυσιωτίσσης»

Εἰς Προυσὸν Εὐρυτανίας

Ἅγιε Καθηγούμενε,

Ἡ ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς Ἱερᾷ Μητροπόλει ἀκριτικὴ κωμόπολις καὶ σύμπασα ἡ ἐπαρχία Κονίτσης ἰδιαιτέρως εὐλαβοῦνται καὶ τιμοῦν τὴν μνήμην τοῦ νεομάρτυρος ἁγίου Ἰωάννου τοῦ ἐξ Ὀθωμανῶν.

Ἡ τιμὴ αὕτη ὀφείλεται εἰς τὸ γεγονός, ὅτι ὁ ἐν λόγῳ ἅγιος ἐγεννήθη καὶ ἔζησε τὰ πρῶτα νεανικά του χρόνια εἰς Κόνιτσαν, ἔνθα μέχρι σήμερον δεικνύεται ὑπὸ τῶν ἐντοπίων ὁ τόπος εἰς δν εὐρίσκετο ἄλλοτε ἡ πατρικὴ του οἰκία. Εἰς τινὰς δὲ ναοὺς σώζονται τοιχογραφίαι ὡς καὶ φορηταὶ εἰκόνες τοῦ νεομάρτυρος Ἰωάννου, ἱστορηθεῖσαι ἀπὸ τὸν παρελθόντα ἤδη αἰῶνα, ἀπόδειξις ὅτι ὁ εὐλαβῆς λαὸς τῆς γενετείρας του ἀνεγνώριζε καὶ ἐτίμα τὸν Ἰωάννην ὡς ἅγιον, ἀφ' ἧς τῇ 23ῃ Σεπτεμβρίου 1814 ἐμαρτύρησεν ἐν Ἀγρινίῳ διὰ τὸν Χριστόν, ἀφοῦ προηγουμένως, ἀποταξάμενος τὴν πλάνην τοῦ μωαμεθανισμοῦ, ἐπίστευσε καὶ ἐβαπτίσθη εἰς τὸ ὄνομα τῆς Ἁγίας Τριάδος γενόμενος χριστιανός. Πρὸ τριετίας δὲ ἡ Ἱερὰ ἡμῶν Μητρόπολις καθιέρωσε καὶ παρεκκλήσιον (κείμενον παραπλεύρως τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ τοῦ ἁγίου

Κοσμᾶ τοῦ Αἰτωλοῦ ἐν Κονίτῃ), ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἁγίου Ἰωάννου, ἱκανοποιουῖσα οὕτω τὸ δίκαιον αἴτημα τῶν εὐσεβῶν Κονιτσιωτῶν διὰ τὴν ὑπαρξιν ἰδιαίτερου εὐκτηρίου οἴκου, ἀφιερωμένου εἰς τὸν Νεομάρτυρα συμπατριώτην των.

Ὡς ἐκ τούτου μεγάλως συνεκίνησεν καὶ ἡμᾶς προσωπικῶς καὶ τὸν Ἱερὸν Κλήρον καὶ τὸν χριστώνυμον Λαὸν ἢ ἀνακάλυψις τῶν ἱερῶν λειψάνων τοῦ ἁγίου Ἰωάννου εἰς τὴν ὑμετέραν σεβασμίαν καὶ ἱστορικὴν Μονήν, γενομένη πρὸ τετραετίας. Ἐκτοτε δὲ πόθος ἱερὸς ὄλων μας εἶναι νὰ ἔχωμεν τμῆμα τῶν χαριτοβρύτων λειψάνων τοῦ ἁγίου μας ἐν τῇ κωμοπόλει τῆς Κονίτῃς. Διότι καὶ εὐλογίαν θὰ ἀρυώμεθα ἐκ τῆς τιμητικῆς προσκυνήσεως τούτων, ἀλλὰ καὶ θὰ διδασκώμεθα — ἰδίως οἱ νέοι μας — ὅτι ὄντως, ὡς λέγει ὁ θεῖος Παῦλος, ὅλα εἶναι «σκύβαλα» προκειμένου νὰ κερδίση τις τὸν Χριστὸν καὶ ὅτι τίποτε, οὔτε καὶ αὐτὸς ἔτι ὁ θάνατος, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ χωρίση καὶ ἀπομακρύνῃ τὸν πιστὸν «ἀπὸ τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ».

Ὅθεν, θερμὴν ὑποβάλλομεν παράκλησιν πρὸς ὑμᾶς καὶ τὴν εὐλογημένην Ἀδελφότητά σας, ὅπως παραχωρήσητε καὶ ἡμῖν τμῆμα τῶν ἱερῶν λειψάνων τοῦ ἁγίου μας. Ἐπιθυμία μας εἶναι νὰ τὰ ὑποδεχθῶμεν ἐν Κονίτῃ πανδήμως τὴν παραμονὴν ἢ «ἀνήμερα» τῆς ἑορτῆς, ἥτοι τῇ 22ᾳ ἢ 23ῃ Σεπτεμβρίου ἐ.ἔ. Ἀλλὰ περὶ τοῦ τελευταίου τούτου θὰ κανονίσωμεν ἐν συνεννοήσει μεθ' ὑμῶν.

Εὐελπιστοῦντες ὅτι τὸ δίκαιον τοῦτο αἴτημά μας θὰ γίνῃ δεκτὸν ὑφ' ὑμῶν, ἐκφράζομεν ἀπὸ τοῦδε θερμὰς τὰς εὐχαριστίας μας, δεόμενοι τοῦ Κυρίου, τῆς Παναγίας Μητρὸς Του καὶ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου νὰ κρατύνουν τὴν Ἱερὰν ὑμῶν Μονήν ἐπ' ὠφελεία πνευματικῆ τῶν εὐλαβῶν αὐτῆς προσκυνητῶν.

Ἐπὶ τούτοις, διατελοῦμεν

Εὐχέτης ὑμῶν πρὸς Κύριον

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ

† Ὁ Δρυινοπόλεως, Πωγωνιανῆς καὶ Κονίτῃς Σεβαστιανὸς

Ἡ Ἱερὰ Μονὴ Παναγίας Προυσσιωτίσσης στὸ ἔγγραφο τοῦ Σεβασμιωτάτου ἀπήντησε διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 154) 10.8.78 ἔγγραφου τῆς στὸ ὁποῖο, μεταξὺ τῶν ἄλλων, ἀναφέρει καὶ τὰ ἀκόλουθα:

«... ὑπέικοντες τῇ τοιαύτῃ ἱκεσίᾳ καὶ μὴ δυνάμενοι παραβλέψαι τὸν θερμὸν πόθον τῶν ἀδελφῶν Κονιτσιωτῶν, συνωδὰ τῷ ὑπ' ἀριθ. 80) 6.6.78 Ἑμετέρῳ καὶ μετὰ σύμφωνον γνώμην τοῦ Ἡγουμ)λίου τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱερᾶς Μονῆς συσκεφθέντος τῇ 10ῃ τοῦ

μηνός Ἰουλίου διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 411 ἀποφάσεως αὐτοῦ τυχούσης καὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1188)24.7.78 ἐγκρίσεως τοῦ Σ)του Μ)λίτου Ναυπακτίας καὶ Εὐρυτανίας κ.κ. Δαμασκηνοῦ ,ἀπεφασίσαμεν τὴν παράδοσιν τοῦ ἐνὸς τῶν θραχιονίων ὁστώων τοῦ Ἁγίου ἐνδόξου Νεομάρτυρος Ἰωάννου εἰς τὴν γενέτειραν αὐτοῦ χάριν ἁγιασμοῦ καὶ ὅπως εἶη διὰ παντὸς φρουρὸς καὶ προστάτης τῆς τε πόλεως Κονίτισης καὶ ὀλοκλήρου τῆς θεοσώστου Ἑμῶν ἐπαρχίας».

Ὁ Σεβασμιώτατος, μετὰ τὴν λήψη τοῦ παραπάνω ἐγγράφου διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 161) 12.9.78 ἐγκυκλίου τοῦ πρὸς τοὺς εὐσεβεῖς χριστιανούς τῆς Μητροπόλεως ἀνεκοίνωσε τὸ πρόγραμμα τῆς ὑποδοχῆς καὶ καλεῖ «ὄλους εἰς πάνδημον καὶ μετ' εὐλαβείας καὶ κατανύξεως ὑποδοχὴν τοῦ Ἁγίου μας, ὁ ὁποῖος μετὰ ἀπὸ τόσα χρόνια ἐπιστρέφει εἰς τὸν τόπον τῆς γεννήσεώς του. Ἐπιστρέφει «περιβεβλημένος στολὴν λευκασμένην ἐν τῷ αἵματι τοῦ ἁγίου» καὶ «ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ στέφανον χρυσοῦν» «καὶ φοίνικες ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ», ὅπως θεβαιώνει τὸ ἱερὸν βιβλίον τῆς «Ἀποκαλύψεως». Δηλαδή, ἐπιστρέφει λουσιμένος εἰς τὸ φῶς καὶ τὴν δόξαν τοῦ Ἀρχηγοῦ τῶν μαρτύρων, τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ».

(9) Παραθέτουμε μερικὰ χαρακτηριστικὰ ἀποσπάσματα:

«Ἐλθετε, ἔλθετε καὶ προσπέσατέ περιχαρῶς καὶ ἐγγίσατε, προσψάσατε καὶ ἀπολαύσατε τὰ χαριτόβρυτα λείψανα τοῦ νεομάρτυρος Ἰωάννου. Προσέλθετε λαμπαδηφόροι διὰ νὰ ὑποδεχθῆτε τὸν λαμπρὸν ἀριστεῖα. Προσέλθετε καὶ ὑποδεχθῆτε λαμπρῶς τὸν γενναῖον ἄθλητὴν τοῦ Χριστοῦ. Ἐγγίσατε τὸν μάρτυρα καὶ ψηλαφίσατε διὰ νὰ ἰδῆτε, αὐτὸν ὁ ὁποῖος εἶναι σὰρξ ἐκ τῆς σαρκὸς σας καὶ ὁστούν ἐκ τῶν ὁστέων σας, τὸ γέννημα καὶ θρέμμα τῆς πατρίδος σας».

«Ἐν ἄκρᾳ σιωπῇ καὶ εὐλαθείᾳ πολλῇ ἅς εἴπωμεν πρὸς τὸν προκείμενον μάρτυρα: Προσκυνοῦμεν τὰ ἅγια λείψανά σου, καθὼς καὶ τῶν παλαιῶν Μαρτύρων. Ἀσπαζόμεθα τὸ ἱερὸν πρόσωπόν σου καὶ τὴν ἁγίαν κεφαλὴν, τὴν ὁποίαν ὁ Χριστὸς ἐστεφάνωσεν. Καταφιλοῦμεν τὸ πάγχρυσον ἐκεῖνο στόμα σου, μὲ τὸ ὁποῖον ἀνακράζεις τὴν μακαρίαν ἐκείνην φωνήν, τὸ χριστιανὸς εἰμί, καὶ χριστιανὸς ἀποθαίνω. Προσπτυσσόμεθα τὸν ἱερὸν σου τράχηλον, εἰς τὸν ὁποῖον ἐδέχθης τὴν σφαγὴν καὶ τὴν φούρκαν διὰ τὴν Ὁρθόδοξον πίστιν, σεβόμεθα τὰς χεῖρας σου, εἰς τὰς ὁποίας ἐδέχθης σχοινία καὶ δεσμὰ διὰ τὴν ἀγάπην τῆς Ἁγίας Τριάδος. Μακαρίζομεν τὰς κνήμας καὶ τοὺς πόδας σου, εἰς τοὺς ὁποίους ἔλαβες μάστιγας καὶ ἀλυσίδας διὰ τὸ ὄνομα τοῦ γλυκυτάτου Δεσπότη σου. Ἐν συντομίᾳ καταφιλοῦμεν ὅλα τὰ ἅγια μέλη τοῦ σώματός σου, εἰς τὰ ὁποῖα ἐδέχθης φοβερὰ καὶ ἀνήκουστα βά-

σανα, μέ τὰ ὅποια εὐηρέστησας τὸν Χριστόν».

«Καὶ νῦν, Σεβασμιώτατε Δέσποτα, σᾶς παραδίδομεν ἐν ἀξίαν τοῦ Ἁγίου εἰς ὑμᾶς, ὡς πατέρα καὶ ποιμένα τῆς τοπικῆς ταύτης Ἐκκλησίας καὶ δι' ὑμῶν εἰς τὴν γενέτειραν τοῦ Ἁγίου, φάτῳ χαρᾶ καὶ ἀγαλλιᾶσαι τὴν πάνσεπτον καὶ χαριτόβρυτον δεδόξαν ἀναπέμποντες τῷ παναγάθῳ καὶ πανοικτίρμονι Τριαδικῷ Θεῷ, διότι ἠξίωσεν ἡμᾶς τῆς τοιαύτης τιμῆς καὶ χαρᾶς».

(10) Ὁ λόγος τοῦ Σεβασμιωτάτου δημοσιεύθηκε στὴν ἑφημερίδα τῶν Ἰωαννίνων «Γραμμὴ» (289/30.9.78). Παραθέτουμε μερικὰ ἀποσπάσματα:

«Συγκλονιζόμεθα αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἐπὶ τῇ λαμπρᾷ ταύτῃ ὑποδοχῇ, ὅχι μόνον διότι ὑποδεχόμεθα Νεομάρτυρα, ὁ ὁποῖος καὶ εἰς τοὺς νέους καιροὺς ἠκολούθησε τὸ παράδειγμα τῶν παλαιῶν Μαρτύρων τῆς πίστεως καὶ ἐθυσίασε ἀνέσεις, ἀπολαύσεις, ὄνομα προγονικόν, ἰδιαιτέρως ὅμως, ὅ,τι πολυτιμότερον εἶχεν, τὴν ζωὴν τοῦ διὰ τὴν δόξαν τοῦ Χριστοῦ καὶ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Ἁγίου.

Συγκινούμεθα μεγάλως καὶ διότι ὁ ἅγιος νεομάρτυς Ἰωάννης ἐπιστρέφει εἰς τὸν τόπον τῆς καταγωγῆς του. Εἰς τὸν τόπον αὐτόν, εἰς τὸν ὁποῖον ἐγεννήθη, εἰς τὸν ὁποῖον ἀνετράφη, εἰς τοὺς δρόμους αὐτοὺς τοὺς ὁποίους περιπάτησε καὶ περιπατῶμεν καὶ ἡμεῖς. Ἐδῶ ἐπιστρέφει ὕστερα ἀπὸ 180 ὀλόκληρα χρόνια. Ἐπιστρέφει ἔνδοξος, τιμημένος καὶ ἐστεφανωμένος μὲ τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ. Πῶς νὰ μὴ συγκινούμεθα ἀτενίζοντες εἰς τὰ μεγαλεῖα τοῦ Θεοῦ; Διότι ὁ ἅγιος νεομάρτυς Ἰωάννης ἔχει τοῦτο τὸ θαυμαστόν νὰ μᾶς παρουσιάσῃ ὡς δίδαγμα: "Ἐφυγε ἀπὸ τὸν τόπον τοῦτον μουσουλμανός, ἔφυγε ἀλλόθρησκος καὶ ἐπιστρέφει σήμερον μάρτυς, νεομάρτυς, δόξη καὶ τιμῇ ἐστεφανωμένος.

"Ἄγιε νεομάρτυς Ἰωάννη, ποὺ ἐπιστρέφεις σήμερον εἰς τὴν πατρίδα σου, τὴν γενέτειράν σου Κόνιτσαν, πρέσβευε ὑπὲρ ἡμῶν.

Σὲ παρακαλοῦμεν καὶ σὲ ἱκετεύομεν, μεῖνε μαζί μας, στήριγμά μας καὶ προστάτης μας. Σὲ ὑποδέχεται αὐτὴν τὴν στιγμὴν ὁ ἄλλος νεομάρτυς, ὁ ἅγιος Κοσμᾶς ὁ Αἰτωλός. Πρέσβευε μαζί μὲ αὐτόν διὰ τὸν φιλόθρησκον λαὸν τῆς Κονίτισης. Διὰ τὰς οἰκογενεῖας. Νὰ μείνουν σταθεραὶ καὶ ἀκλόνητοι εἰς τὰς παραδόσεις τὰς χριστιανικάς. Πρέσβευε διὰ τὴν νεολαίαν μας, τὴν χρυσὴν νεολαίαν τῆς ἀκριτικῆς μας περιοχῆς. Νὰ μείνῃ ἀγνή, πιστή, ἀνταξία νεολαία τῶν μαρτύρων ἀλλὰ καὶ τῶν ἡρώων ποὺ ἔπεσαν διὰ νὰ κρατήσουν ἐλευθέραν τὴν ἀκριτικὴν μας ἐπαρχίαν, ἀλλὰ καὶ ὀλόκληρον τὸ Ἔθνος μας. Πρέσβευε διὰ ὀλόκληρον τὸ Ἔθνος μας, ἀλλὰ καὶ διὰ τὰ ὑπόδουλα τμήματα τοῦ Γένους μας, ἰδιαιτέρως διὰ τὴν Βόρειον Ἠπειρον, ποὺ στενάζει κάτω ἀπὸ τὸν

ζυγόν τῆς δουλείας. Πρέσβευε νὰ μείνουν καὶ οἱ ἀδελφοί μας Βορειοηπειρωτῶτες σταθεροὶ καὶ ἀκλόνητοι εἰς τὴν πίστιν μας καὶ μετὰς προσευχᾶς σου, μετὰς προσευχᾶς τοῦ ἁγίου Κοσμᾶ, νὰ συντάμη ὁ Θεὸς τὸν χρόνον τῆς δοκιμασίας καὶ νὰ δώσῃ ἐλευθερίαν εἰς τὸν ὑπόδουλον λαὸν τῆς Βορείου Ἡπείρου.

Πρέσβευε δι' ἡμᾶς καὶ παρακάλει τὸν Θεόν, τὰ αἰσθήματα τὰ ἅγια ποὺ διακατέχουν τὴν ψυχὴν μας αὐτὴν τὴν στιγμὴν νὰ μείνουν παντοτεινὰ ζωντανὰ μέσα μας, νὰ τοῦ δώσωμεν δὲ τὴν καρδίαν μας καὶ τὴν ψυχὴν μας. Νὰ μείνωμεν καὶ ἡμεῖς ἐδραῖοι καὶ ἀμετακίνητοι «ἄχρι θανάτου» ζῶντες σύμφωνα μετὰ τὸ πανάγιον θέλημά Του.

«Τῷ δὲ ἀγαπῶντι ἡμᾶς καὶ λούσαντι ἡμᾶς ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν ἐν τῷ αἵματι αὐτοῦ» Κυρίῳ τῷ Θεῷ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστῷ δόξα, τιμὴ καὶ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων. Ἀμήν».

(11) Τὸ κείμενον τοῦ Γράμματος, ποὺ εἶναι γραμμένον μετὰ βυζαντινῆ γραφῆ πάνω σὲ μεμβράνη, ἔχει ὡς ἑξῆς:

«Ἡ κατ' Εὐρυτανίαν Ἱερὰ Πατριαρχικὴ καὶ Σταυροπηγιακὴ Μονὴ Παναγίας Προυσσιωτίσσης διὰ τοῦ παρόντος ἱεροσφραγίστου καὶ ἐνυπογράφου Γράμματος αὐτῆς πιστοποιεῖ ὅτι: ὁ παρ' αὐτῆς χορηγούμενος θραχίων τῆ πόλει τῆς Κονίτισης ἐστὶ γνήσιος ἐκ τῶν ἐν αὐτῇ φυλαττομένων λειψάνων τοῦ ἁγίου ἐνδόξου Νεομάρτυρος Ἰωάννου τοῦ ἐκ τῆς ὑμετέρας πόλεως καταγομένου καὶ ἐν Βραχωρίῳ μαρτυρήσαντος. Καὶ ὅτι ἐστὶ γνήσιος μηδεὶς περὶ τούτου διακρινέσθω, μηδεὶς ἀμφισβηλέτω· οὗτος ἐστὶν ἐκεῖνος ὁ ἀήττητος ἀθλητῆς. Ταῦτα γνωρίζει τὰ ὁσαῦτα ὁ Κύριος τὰ συναθλήσαντα τῇ μακαρίᾳ ψυχῇ. Ταῦτα στεφανώνει καὶ ἐπὶ πλεῖον ἐπισυνδοξάσει ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τῆς ἀνταποδόσεως τῆς δικαίας. Μία λάρναξ καὶ τύμβος εἰς ἣν ὁ ὑποδεξάμενος τὸ τίμιον ἐκεῖνο σῶμα, οὐδεὶς ὁ πλησίον αὐτοῦ κατακείμενος, ἐμμάρτυρος καὶ ἐπίσημος ἢ ἐκταφῆ, ἀθλητοῦ ἢ τιμῆ. Μονασταὶ οἱ καταθέσαντες τότε καὶ ἀγαλλόμενοι νῦν. Οἱ παραδόντες τοίνυν εὐλαβεῖς, οἱ ὑποδεξάμενοι ἀκριβεῖς. Οὐδαμοῦ ψεῦδος, οὐδαμοῦ δόλος, μαρτυροῦμεν ἡμεῖς· ἀσυκοφάντητος ἔστω παρ' ἡμῖν ἡ ἀλήθεια.

Καὶ εἰς ἔνδειξιν

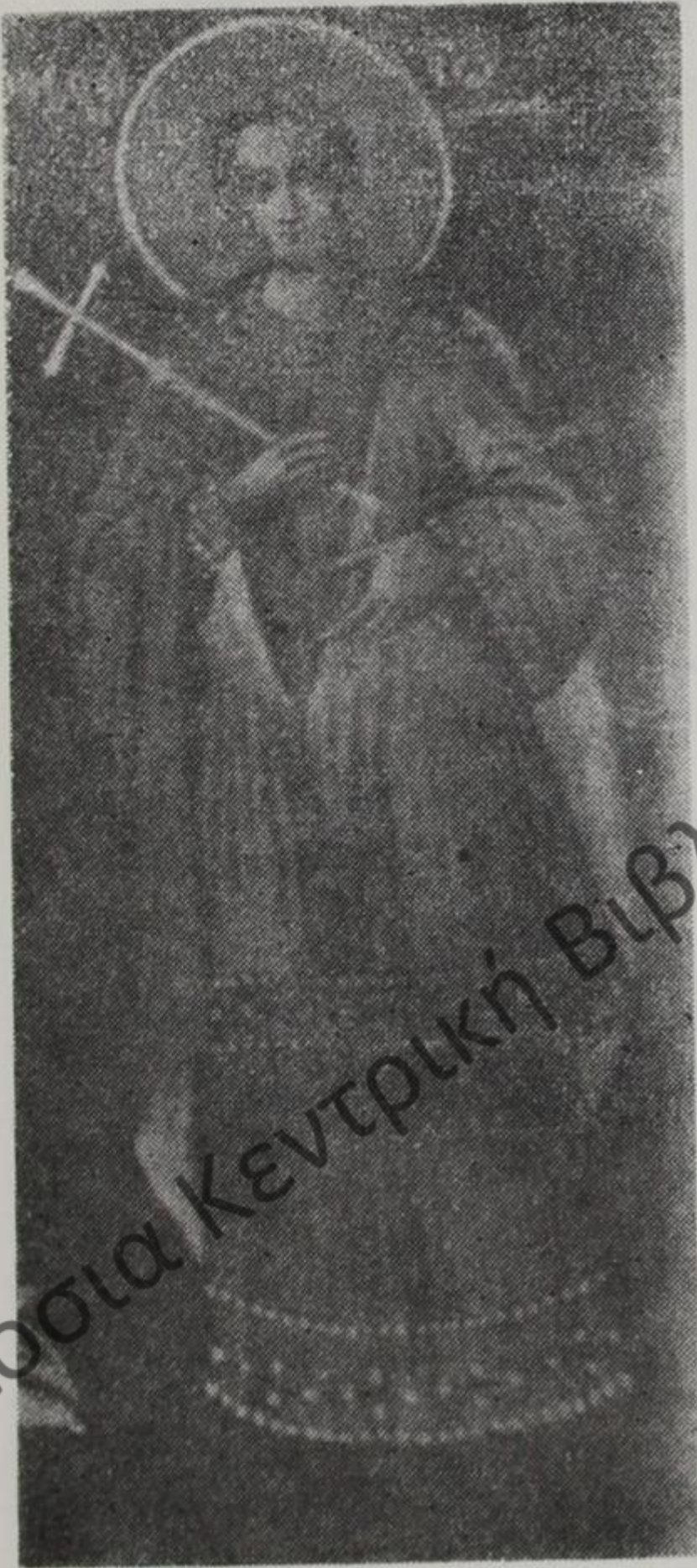
Ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ τοῦ Πυρσοῦ τῇ κγ' Σεπτεμβρίου αἰχμη'

Ὁ Καθηγούμενος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Πυρσοῦ βεβαιοῖ:

† Ἀρχιμ. Γρηγόριος

† Ἱερομόναχος Γαβριήλ

† Ἰωσήφ Μοναχὸς

Ὁ ἅγιος Ἰωάννης Κονίτις,
τοιχογραφία τοῦ 1864,

«διὰ χειρὸς τῶν ἀδελφῶν
Ζήκου, Ματθαίου καὶ

Ἀποστόλη υἱοῦ αὐτοῦ ἐκ
κώμης Χιονάδες»

στὸ ἐξωκκλήσι τῆς Γεννήσεως
τῆς Θεοτόκου Καθασίλλων
Κονίτις.

Ἐγένετο τότε ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ τοῦ Πυρσοῦ εὐλαθείας πολλῆς τῆς πρὸς τὸν ἅγιον ἔνεκεν.

Ἄγιε τοῦ Θεοῦ πρέσβευε ὑπὲρ ἐμοῦ τοῦ γράψαντος».

(12) Πρόκειται περὶ παλίου χειρογράφου βιβλίου ποῦ ἔχει ὁ συμβολαιογράφος Κονίτσης κ. Ἰωάννης Παπαϊωάννου. Ἡ ἀσματικὴ Ἀκολουθία εἶναι καλλιγραφημένη καὶ περιέχει ἐκτενὲς συναξάρι, ποῦ ὁμως δὲν εἶναι ἀπαλλαγμένο ἀπὸ ἱστορικὲς ἀνακρίβειες. Χρονολογεῖται ἀπὸ τὸ 1867. Παραθέτουμε τὸ Ἀπολυτίκιον ποῦ ἔψαλλαν τότε στὸ Νεομάρτυρα:

Ἦχος γ'. Θείας πίστεως

Δῶρον ἔνθεον, θερμὸν προστάτην, μάρτυς ἔνδοξε, ὦ Ἰωάννη,
ἡ σὴ πατρὶς ἐν οὐρανοῖς κεκτημένη ἀγάλλεται,
διὸ καὶ καυχωμένη βοᾷ σοι,
μὴ ἐπιλάθῃ πρεσβεῦειν πρὸς Κύριον,
ἐλεηθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

(13) Παλιῆς εἰκόνες τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου στὴν ἐπαρχία Κονίτσης, κατὰ τὸν π. Γεώργιο Παῖσιό, ὑπάρχουν στὶς ἐξῆς ἐκκλησίες:

α) Στὸν Ἅγιο Νικόλαο Ἀνω Κονίτσης. Τρίμορφη εἰκόνα τοποθετημένη στὸ δεξιὸ προσκυνητᾶρι. Εἰκονίζονται ὁ νεομάρτυς Γεώργιος ὁ ἐν Ἰωαννίνοις, ὁ ἅγιος Χρυσάνθος στὰ δεξιὰ του καὶ στὰ ἀριστερὰ τοῦ ἁγίου Γεωργίου ὁ ἅγιος Ἰωάννης. Ἡ εἰκόνα αὐτὴ ἔγινε «δι' ἐξόδων ἐλαχίστου Ἱερομονάχου Χρυσάνθου Λαενᾶ ἐκ κωμοπόλεως Κονίτζης. 1842 Νοεμβρίου 10».

Στὸ ἴδιο προσκυνητᾶρι ὑπάρχει καὶ μιὰ μικρὴ τοῦ Ἁγίου μεταγενέστερη.

β) Στὸ ἐξωκκλήσι τῆς Γεννήσεως τῆς Θεοτόκου Καθασίλων Κονίτσης, ποῦ βρίσκεται σὲ ωραιότατη τοποθεσία καὶ εἶναι κατάγραφο ἀπὸ τοιχογραφίας. Ἰστορήθη τὸ ἔτος 1864 Ἰουλίου 18. Ἡ ἐπιμέλεια εἶναι τοῦ εὐλαβοῦς Ἱερομονάχου Χρυσάνθου Λαενᾶ καὶ ἡ ἀγιογράφηση τῶν «αὐταδέλφων Ζήκου Ματθαίου καὶ Ἀποστόλη υἱοῦ αὐτοῦ ἐκ κώμης Χιονιάδες». Ἐκεῖ ὑπάρχει τοιχογραφία ποῦ εἰκονίζει δλόσωμο τὸν Ἅγιο. Γράφει: «ὁ Ἅγιος Ἰω (άννης) ὁ ἐκ Κονίτζης».

γ) Στὸν Ἅγιο Γεώργιο Πηγῆς τοιχογραφία. Ἔτος ἱστορήσεως 1875.

δ) Στὸν ἱερὸ ναὸ τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων κάτω Κονίτσης πλησίον τοῦ ἀρχιερατικοῦ Θρόνου. Καί

ε) Στὰ παρεκκλήσια τοῦ Ἁγίου Νικολάου Ἐνω Κονίτσης καὶ Πουρνιάς.

(14) Κατὰ πληροφορίες τῶν παλαιότερων ὑπῆρχε ναὸς τιμώμενος ἐπ' ὀνόματι τοῦ νεομάρτυρος Ἰωάννου λίγο ἔξω ἀπὸ τὴν Κόνιτσα, ποὺ κατεστράφη πιθανὸν ἀπὸ τοὺς Τούρκους καὶ στὰ θεμέλιά του χτίστηκε τούρκικο τέμενος ποὺ καὶ αὐτὸ κατεδαφίσθη ὅταν ἔγινε ἡ Ἀναγνωστοπούλειος Σχολή. Σήμερα καλεῖται «Ἁγία Γιάννης» ἢ τοποθεσία ὅπου ὑπῆρχε ὁ ναός.

Ὁ ἱερὸς ναὸς ἔδ. Κοσμά ἔδ. Αἰτωλῶν φημι Κόνιτσα
ὡς φυλάσσεται τὸ ἱερὸ λείψανον ἔδ. νεομ. Ἰω.

Επιμέλεια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

δημόσια Κέντρα Βιβλιοθήκη Κόνιτσα

Επιμελήτρια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσα

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Γιὰ νὰ συντάξουμε τὸ βίο τοῦ ἁγίου νεομάρτυρος Ἰωάννου μελετήσαμε ὅλες τὶς πηγές. Δυστυχῶς δὲν ὑπάρχουν ἐπαρκῆ στοιχεῖα γιὰ μιὰ πλήρη καὶ χωρὶς χρονικὰ κενὰ βιογραφία. Μερικὲς πληροφορίες ἔρχονται σὲ ἀντίθεση μεταξύ τους. Ὁ Γεώργιος Οἰκονόμου στὸ βιβλίο του «40 Ἅγιοι τῆς Ἡπείρου» σελ. 87, γράφει πὼς οἱ γονεῖς τοῦ Ἰωάννου τὸν παρέδωσαν στοὺς Τούρκους τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὅπου καὶ μαρτύρησε στὶς 22.9.1814. Αὐτὸ ὅμως δὲν συμφωνεῖ οὔτε μὲ τὸ συναξαριστὴ, οὔτε καὶ μὲ τὴ λοιπὴ βιβλιογραφία. Ἐπὶ πλέον ἡ εὔρεση τῶν ἱερῶν του λειψάνων στὴ Μονὴ Προυσσοῦ μᾶς βεβαιώνει πὼς τόπος μαρτυρίου εἶναι τὸ Βραχώρι καὶ ὄχι ἡ Κωνσταντινούπολη. Καὶ ἡ ἡμερομηνία ἀκόμη εἶναι ἐσφαλμένη, ἀφοῦ πλέον καμμιὰ ἀμφιβολία δὲν ἀφήνει τὸ κεραμίδι ποὺ βρέθηκε μέσα στὸ κιώτιο τῶν λειψάνων.

Στὴ συνέχεια παραθέτουμε τὴ σχετικὴ βιβλιογραφία:

1. Βασιλοπούλου Χαράλαμπος, ἀρχιμ. καὶ Διον. Τάτση πρεσβ., Ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ ἐν Ἀγρινίῳ μαρτυρήσας, Ἀθήνα.
2. Γερασίμου Μικραγιαννανίτου, μοναχοῦ, Ἀκολουθία τοῦ Ἁγίου Νεομάρτυρος Ἰωάννου τοῦ ἐκ Κονίτσης καὶ Παρακλητικὸς τοῦ Ἁγίου Κανῶν, ἀνέκδοτη.
3. Γερασίμου Μικραγιαννανίτου, μοναχοῦ, Ἀκολουθία τῆς Εὐρέσεως τῶν τιμίων Λειψάνων τοῦ Ἁγίου ἐνδόξου Νεομάρτυρος Ἰωάννου τοῦ ἐκ Κονίτσης, ἀνέκδοτη.
4. Εὐστρατιάδου Σωφρονίου, Μητρ. πρ. Λεοντοπόλεως, Ἀγιολόγιον τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, σελ. 240.
5. Θρησκευτικὴ καὶ Ἠθικὴ Ἐγκυκλοπαιδεῖα, τόμος 7ος, σελ. 48.
6. Καπὼνη Δημοσθένους, πρεσβ., Περιληπτικὰ τῆς ζωῆς τοῦ ἐξ Ὀθωμανῶν Μάρτυρος Ἰωάννου τοῦ Βραχωρίτου, ἀνέκδοτο.
7. Ματθαίου Βίκτωρος, μοναχοῦ, Ὁ Μέγας Συναξαριστής, τόμος 9ος, σελ. 460.

ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ

ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ

ΝΕΟΜΑΡΤΥΡΟΣ ΙΩΑΝΝΟΥ

ΤΟΥ ΕΚ ΚΟΝΙΤΣΗΣ.

Αβλήσαντος εἰς Ράχωβαν τῆς Ἑλλάδος τὸ 1814.

Συλληχθεῖσα ὑπὸ τινος τῶν εὐλαβεσάτων τοῦ Ὁρ-
θοδόξου Κλήρου.

Εὐχαρισταί

ἀγαθόμιστοι

τοῦ αὐτοῦ.

ΚΟΝΙΤΣΑ

1867.

Τὸ ἐξώφυλλο τοῦ παλίου χειρόγραφου βιβλίου ποὺ περιέχει τὴν
ἀσματικὴ Ἀκολουθία τοῦ νεομάρτυρος Ἰωάννου.

(Βλέπε σημείωση 12)

8. Νέον Λειμωνάριον, ἔκδοσις τρίτη, Ἀθήνα 1873, σελ. 331—334.
9. Οἰκονόμου Ἀθ. Γεωργίου, 40 Ἅγιοι τῆς Ἡπείρου, 1955, σελ. 87.
10. Παῖσιου Γεωργίου, πρεσβ., Ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ ἐκ Κονίτσης, περιοδικὸ «Κόνιτσα», τεύχη 19—20 καὶ 21—23.
11. Παπαδοπούλου Χρυσοστόμου, ἀρχιεπισκόπου, Οἱ Νεομάρτυρες, ἔκδοσις τρίτη, σελ. 118.
12. Περαντώνη Μ. Ἰωάννου, Λεξικὸν Νεομαρτύρων, τόμος 2ος. Ἀθήνα 1972, σελ. 265.
13. Σφουγκατάκι Ἀθανασίου, Ὁ Νεομάρτυς Ἅγιος Ἰωάννης ὁ ἐξ Ὀθωμανῶν ὁ ἐν Βραχωρίῳ τῆς Αἰτωλίας μαρτυρήσας καὶ ἡ εὐρεσις τῶν τιμίων Λειψάνων αὐτοῦ, ἔφημερίδα «Μετολογικὰ Χρονικὰ» τῆς 26.6.1974.
14. Τάτση Διονυσίου, πρεσβ., Βίος τοῦ Νεομάρτυρος Ἰωάννου τοῦ ἐκ Κονίτσης, Κόνιτσα 1975, πολυγραφημένο.
15. Τάτση Διονυσίου, πρεσβ., Ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ ἐκ Κονίτσης, ἔφημερίδα «Ἡπειρωτικὸν Μέλλον» τῆς 28.1.1975.
16. «Ἐπὶ τινος τῶν εὐλαβεστάτων τοῦ Ὀρθοδόξου Κλήρου», Ἀκολουθία τοῦ Ἁγίου Νεομάρτυρος Ἰωάννου τοῦ ἐκ Κονίτσης, Κόνιτσα 1867, χειρόγραφο ἀνέκδοτο.

Επιμέλεια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

Επιμέλεια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσα

ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΑΥΤΟ ΤΥΠΩΘΗΚΕ ΣΤΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ
ΕΜΜ. ΡΟΔΑΚΗ, ΓΕΡΑΝΙΟΥ 7, ΑΘΗΝΑ
ΤΟΝ ΜΑΡΤΙΟ ΤΟΥ 1979, ΣΕ 2.000 ΑΝΤΙΤΥΠΑ

ΤΑ ΣΧΕΔΙΑ ΕΙΝΑΙ ΤΟΥ ΚΩΣΤΑ ΣΚΟΥΡΤΗ

Ο ἱερός ναός ἔδ. Κορμα ἔδ. ἄνω ἔδ. ἄνω Κόνιτσα
ὡς ἐκκεῖται τὸ ἱερό λειψάνο ἔδ. νεομ. ἱω.

28905

KON